

Janne
Laitinen
toim.

FRISBEEGOLFIN LIIKETOIMINTAPOTENTIAALI Keski-Suomessa

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

Frisbeegolfin liiketoimintapotentiaali Keski-Suomessa

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN JULKAISUJA 237

JANNE LAITINEN (TOIM.)

Frisbeegolfin liiketoimintapotentiaali
Keski-Suomessa

jamk.fi

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN JULKAISUJA -SARJA
Toimittaja • Teemu Makkonen

© 2017

Tekijät & Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Janne Laitinen (toim.)

FRISBEEGOLFIN LIIKETOIMINTAPOTENTIALI KESKI-SUOMESSA

Kannen kuva • Janne Laitinen
Ulkoasu • JAMK / Pekka Salminen
Taitto ja paino • Suomen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print • 2017

ISBN 978-951-830-465-7 (Painettu)

ISBN 978-951-830-466-4 (PDF)

ISSN-L 1456-2332

JAKELU

Jyväskylän ammattikorkeakoulun kirjasto

PL 207, 40101 Jyväskylä

Rajakatu 35, 40200 Jyväskylä

Puh. 040 552 6541

Sähköposti: julkaisut@jamk.fi

www.jamk.fi/julkaisut

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ.....	6
ABSTRACT	7
Tuukka Kivioja & Matti Penttilä	
MIKSI PELAAN FRISBEEGOLFIA?	9
Janne Laitinen	
FRISBEEGOLF ON TÄYNNÄ HIENOJA TARINOITA	11
Hanna Vehmas, Arja Piirainen & Pertti Matilainen	
FRISBEEGOLFIN HARRASTAJAT KESKI-SUOMESSA	21
Petri Liukkonen & Mika Niskanen	
FRISBEEGOLFIN NÄKYMÄT KESKI-SUOMESSA	28
Toni Pekkola & Janne Laitinen	
TEKNOLOGIA JA MOBIILISOVELUKSET FRISBEEGOLFISSA	36
Janne Laitinen	
KEHITTÄMISAJATUKSIA KESKI-SUOMEN FRISBEEGOLFIN LIIKETOIMINTAPOTETIAALISTA	41
LIITTEET	54
LIITE 1. HARRASTAJAKYSELY.....	54
LIITE 2. KUNNILLE SUUNNATTU HAASTATELU	72
LIITE 3. YRITYKSILLE SUUNNATTU HAASTATELU.....	77
LIITE 4. KESKI-SUOMEN FRISBEEGOLFRADAT, TILANNE KESÄLLÄ 2017	78

TIIVISTELMÄ

Janne Laitinen (toim.)

Frisbeegolfin liiketoimintapotentiaali Keski-Suomessa
(Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja, 237)

Tämä julkaisu on osa Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän yliopiston toteuttamaa FRIBA-projektia, joka sai tukea Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) Keski-Suomen Liiton kautta. Projektin päätavoitteena oli selvittää frisbeegolfin liiketoimintapotentiaali ja tulevia kehittämiskohteita.

FRIBA-projektin suunnittelussa kuultiin Suomen Frisbeegolfliitto ry:n ja Kuntoutumis- ja liikuntasäätiö Peurungan näkemyksiä. Hankkeen aikana haasteltiin Keski-Suomen kuntien vastuuviranhaltioita, matkailuyrittäjiä, golfkenttien toimitusjohtajia ja frisbeegolfseurojen edustajia. Lisäksi toteutettiin verkossa harrastajakyselyn yhteistyössä lajiliiton ja frisbeegolfseurojen kanssa. Hanke kesti kymmenen kuukautta (2.1.–31.10.2017).

Tässä julkaisussa lähestytään frisbeegolfin liiketoimintapotentiaalia eri näkökulmista; harrastajan tarpeista, kuntien kenttätarjoomasta ja matkailuyrittäjien palveluista. Julkaisun lopuksi esitetään tulevia kehittämisajatuksia. Julkaisu avaa lukijoilleen uusia näkökulmia ja myös ratkaisumalleja toimijoiden väliselle yhteistyölle. Yhteistyötä tarvitaan tulevaisuudessa yhä lisää. Frisbeegolf on uusi laji, joka hakee vielä hyväksyntää perinteisempien lajien joukossa. Kehityskulku mukaillee varmasti rulla- ja lumilautailun polkuja, ehkä näemme frisbeegolfin tulevaisuudessa Olympialajina?

Avainsanat: frisbeegolf, matkailu, kunta, liikuntaseura, golf, yhteistyö

ABSTRACT

Janne Laitinen (ed.)

Business potential of Disc Golf in Central Finland

(Publications of JAMK University of Applied Sciences, 237)

This publication is part of FRIBA-project executed by JAMK University of Applied Sciences and The University of Jyväskylä. FRIBA-project received funding from the European Regional Development Fund (ERDF) via Regional Council of Central Finland. The main objective of the project was to survey business potential of Disc Golf in Central Finland and draw guidelines for the future.

Finnish Frisbeegolf Association's (SFL) and Rehabilitation Centre Peurunka's views were observed when making the project plan. During the project, we interviewed the officials of municipalities in Central Finland (courses), tourism entrepreneurs (services), managers of "ball golf" courses and representatives of the Disc Golf Clubs. We also made a web-based survey for the Disc Golfers with the co-operation of the Disc Golf Clubs and Finnish Frisbeegolf Association. The project was implemented in ten months (2.1.–31.10.2017).

In this publication, the business potential of Frisbeegolf is approached from different perspectives: the needs of an individual Disc Golfer, the municipalities' field offering and tourist entrepreneurs' services point of view. This publication will open new perspectives for collaboration and coexistence of different actors.

Keywords: Disc Golf, Frisbee Golf, tourism, municipality, sport club, sport, golf, coexistence

Kuva: Janne Laitinen

MIKSI PELAAN FRISBEEGOLFIA?

Tuukka Kivioja & Matti Penttilä

Syysaamu valkenee koleana ja sateisena eikä lämpötilakaan ole kiivennyt vasta kuin muutaman asteen plussan puolelle. Kello on vähän yli aamuseitsemän, mutta tästä huolimatta urheilukeskuksen liian pienelle parkkipaikalle on kerääntynyt jo useita kymmeniä autoja. Autoista nousee nuoria, vanhoja, naisia ja miehiä. Toiset ovat tulleet muutaman kilometrin päästä, toiset ehkä jopa satojen kilometrien päästä. Mikä näitä ihmisiä yhdistää ja miksi he ovat liikkeellä tähän aikaan?

Alkamassa on frisbeegolfkilpailut. Kilpailijat tervehtivät, kättelevät ja haavevat toisiaan. Vaihdetaan kuulumisia, muistellaan menneitä ja nauretaan tarinoille. Tuntuu mahdottomalta ajatella, että tunnin päästä nämä kaikki ihmiset kilpailevat toisiaan vastaan. Mutta juuri siitä frisbeegolfissa on kysymys: yhdessäolosta, yhteisestä harrastuksesta nauttimisesta ja pelaajien keskuudessa vallitsevasta hyvästä hengestä eli frisbee *spiritistä*. Frisbeegolfkiekon liito kiehtoo riippumatta pelaajan iästä, sukupuolesta, asuinpaikasta, varallisuudesta, tavoitteista tai urheilullisesta taustasta – tai sen puutteesta.

Kysymykseen ”Miksi pelaat frisbeegolfia?” on varmaan yhtä monta eri vastausta kuin on pelaajiakin. Radalla voi viettää aikaa kavereiden kanssa, nauttia luonnosta tai harjoitella tavoitteellisesti pyrkien kehittymään. Toiselle se on irtiotto arjesta, toiselle se on kuntoilua ja joillekin se on jopa ammatti. Frisbeegolfradoille ovat kaikki pelaajat aina tervetulleita olivat syyt harrastamiseen mitkä tahansa.

Vaikka laji on syntynyt Kalifornian auringon alla vehreissä puistoissa, niin lajin harrastaminen onnistuu Suomen karuilla tuntureilla, märillä soilla, kuivilla kankailla, tiheissä metsissä kuin myös niissä avoimissa puistoissa. Uusia ratoja pystytetään Suomessa lähes viikoittain, mutta hyvästä syystä, sillä harrastajamäärät ovat olleet täällä räjähtävässä kasvussa jo useamman vuoden ajan. Kisat ovat yhä enemmän yleisötapahtumia ja vuosi vuodelta isommat yritykset lähtevät mukaan tukemaan frisbeegolfin kehitystä. Frisbeegolfin tulevaisuus näyttää hyvältä.

Nähdään radoilla!

#53386 Tuukka Kivioja

#64929 Matti Penttilä

Kuva: Janne Laitinen

FRISBEEGOLF ON TÄYNNÄ HIENOJA TARINOITA

Janne Laitinen

Frisbeegolfin historia on täynnä mielenkiintoisia tarinoita ja amerikkalaisia unelmia. Tässä keskitytään nimenomaan frisbeegolfiin ja jätetään käsittelemättä muut frisbeepelimuodot.

FRISBEEGOLFIN SYNTY

Erään tarinan mukaan jo 1800-luvun loppupuolella heiteltiin Kaliforniassa uimarannoilla popcornpurkin kansia. Itärannikolla Yalen yliopiston opiskelijat heittelivät 1920-luvulla *Frisbie Pie Company*n metallisia piirakkavuokia kampuksella. Tästä tarinasta juontaa siis sana ”frisbee”. Toisen maailmansodan innovaatioiden, muoviteollisuuden kehityksen myötä ja avaruuden valloitusuhuman innoittamana markkinoille ilmestyi Wham-O -lelufirmalta 1950-luvulla muovisia *Pluto Platter* -kiekkoja ja *Flying Saucer* -kiekkoja. Amerikkalaiseen tapaan selviteltiin tuotenimiasioita ja lopulta *Frisbee*-kiekkoja tuli markkinoille 1957. (Brief History of Disc Golf and the PDGA 2016.) Ihmeellisiä liitokiekkoja heiteltiin huvikseen ja myös kopiteltiin kavereiden kesken. Kuten meillä Suomessa on mökkirannassa tapana heitellä. Heittelyn ja hauskanpidon ympärille muodostui useita erilaisia liitokiekkolajeja.

Frisbeegolfin kattojärjestö *PDGA*n kotisivuilta löytyy paljon faktaa ja tarinoita lajin syntyhistoriasta. Liitokiekkojen alkuvaiheen kehitys oli Fred Morrisonin, Ed Headrickin ja Dave Dunipacen intohimo. Kaliforniassa kesällä 1965 vapaa-ajanohjaajana työskennellyt collegepoika George Sappenfield ideoi golfia pelatessaan, että lapsethan voisivat pelata golfia heittelemällä frisbeekiekkoja. He tekivät muutamia kokeiluja ja järjestivät paikallisia kisojakin leikkipuistoissa, yhdessä liittokiekkoja valmistaneen Wham-O -leluyhtiön kanssa. Vuonna 1969 järjestettiin länsirannikon Pasadenassa ensimmäinen virallinen frisbeegolfkilpailu osana isompaa frisbeetapahtumaa (*All Comers Meet*). Tällöin korit olivat vielä korvattu puihin kiinnitetyin merkkinauhoin. Toisaalla, Yhdysvaltojen itärannikolla Rochesterissä, ryhmä liitokiekon heittäjiä aloitti säännöllisen kilpailutoiminnan vuonna 1970. Länsirannikon toiminnasta tietämättä he järjestivät vuonna 1974 kokeiluluontoisesti ensimmäisen kansallisen frisbeegolfkilpailun Rochesterissä (kuva 1). Käytössä oli jo puiset koriviritelmät. (Brief History of Disc Golf and the PDGA 2016.)

Kuva 1. 1974 järjestetyn ensimmäisen kansallisen frisbeegolfkisan, American Flying Disc Openin, pääpalkintona oli Datsun B210 -henkilöauto. Kuva: Brief History of Disc Golf and the PDGA 2016

Vuonna 1975 rakennettiin länsirannikolle Pasadenaan ensimmäinen virallinen frisbeegolfkenttä. Tällöin kiinteät merkkitolpat toimivat koreina. Liitokiekkojen ympärillä oli monenlaista toimintaa ja 1975 Wham-O järjesti *World Frisbee Championships* -tapahtuman, jossa frisbeegolf oli yhtenä kisamuotona (WFDF World Flying Disc Federation 2017). Tässä vaiheessa Wham-O -yhtiössä johtotehtävissä toiminut Ed Headrick organisoii tähän kisaan kansalliset karsinnat. Hän kehittäi samalla innovatiivisia koriratkaisuja ja myös itse liitokiekkoja. Samoihin aikoihin hän lähetti tutuille frisbeegolfareille kirjeitä ja innokkaita heittäjiä löytyikin riittävästi. Vuonna 1976 perustettiin frisbeegolfin kattojärjestön PDGA, *Professional Disc Golf Association*. Ed Headrick irtisanoutui Wham-O -yhtiöstä ja ryhtyi kokopäiväisesti edistämään frisbeegolfia. Lajin lopullinen läpimurto oli vuoden 1979 kansallinen kisa, *The \$50,000 Disc Golf Tournament*, jossa oli 72 alueellista karsintaa ja vain parhaat pääsivät rahakkaaseen finaaliin. (Brief History of Disc Golf and the PDGA 2016.) Kisan organisoii tietysti Ed Headrick ja häneen kulminoituukin koko lajin historia, kuten historiataulukosta voimme lukea (taulukko 1).

TAULUKKO 1. Frisbeegolfin historian merkkipaalut (Our Heritage nd.; Brief History of Disc Golf and the PDGA 2016)		
Mitä?	Kuka?	Milloin?
Frisbee-kiekko markkinoille	Wham-O Toys Inc	1957
<i>Street Frisbee Golf</i> -pelailua	Kevin Donnelly	1959
Ensimmäiset frisbeegolf tapahtumat leikkikentillä	Kevin Donnelly, yhdessä Wham-O	1961
Ensimmäinen dokumentoitu frisbeegolfkisa	Wham-O	1965
<i>Frisbeegolf Tournament</i>	Wham-O/ Ed Headrick	1968
Ensimmäiset säännölliset frisbeegolfkisat	Jimi Palmeri ystävineen	1970
Yhdysvaltojen ensimmäinen kansallinen kisa	Jimi Palmeri ystävineen	1974
<i>World Frisbee Championships</i> , jolloin frisbeegolf omana kisamuotona	Wham-O/ Dan Roddick, Ed Headrick & George Sappenfield	1975
Ensimmäinen virallinen, pysyvä frisbeegolfkenttä	Ed Headrick	1975
Frisbeegolfkorit (patentoitu tuote)	Ed Headrick	1976
Frisbeegolfin kattojärjestö perustetaan (PDGA)	Ed Headrick	1976
<i>DGA Night Flyer -kiekko</i> (virallinen pelikiekko)	Wham-O & DGA/ Ed Headrick	1978
<i>The \$50,000 Disc Golf Tournament</i>	Ed Headrick	1979
<i>Disc Golf World Championships</i>	Ed Headrick	1982
<i>Eagle Driver -kiekko</i>	Champion Disc/ Dave Dunipace	1983
PDGA kehittää <i>Player Ratings</i> -pelaajaluokittelun	PDGA/ Jim Challas & Chuck Kennedy	1998
PDGAN kisatapahtumia yli 500kpl/ vuodessa	PDGA	2003
PDGAN aktiivisten jäsenten määrä yli 10.000	PDGA	2006
<i>International Disc Golf Center</i> , Georgia, USA	PDGA	2007

FRISBEEGOLF SUOMESSA

Suomeen liitokiekkoja tuli matkailijoiden ja vaihto-oppilaiden tuomisina. 1970-luvulla Suomeen maahantuotiin jo frisbeekiekkoja ja järjestettiin frisbeegolftapahtumia. Lajikirjo oli ajan hengen mukainen ja suosituimmat lajit lienee olleet ultimate ja freestyle. Vuonna 1979 Helsingin Olympiastadionilla järjestettiin SM-kilpailut kymmentuhatpäisen yleisön edessä. Yhä nykyäänkin kilpaillaan lajeissa kuten *ultimate*, *guts*, *freestyle*, *discathon*. Lisätietoa näistä lajeista löytyy Suomen Liitokiekkoliiton nettisivuilta. (Ultimate.fi 2017.)

1980-luvulla rakennettiin tilapäisiä frisbeegolfratoja kisatapahtumia varten. Ensimmäiset ”kiekkogolfin” SM-kisat järjestettiin vuonna 1983. Frisbeegolf-forum.fi -keskustelupalstalta löytyi Marko Moisioin kirjoitus vuodelta 2015 (Frisbeegolf-forum.fi 2017). Hän oli koonnut *Frisbari*-lehdistä kiekkogolfin mestarit vuodesta 1983 alkaen. Vähitellen kaupunkien puistoalueille tuotiin myös yksittäisiä frisbeegolfkoreja harrastemielessä, kuten Helsingin Töölön Sibeliuspuistoon. Ensimmäinen kiinteä rata rakennettiin ”Fribakaveri” Sami Poimalan historiakatsauksen mukaan Helsingin Meilahteen 1983 (Fribakaveri 2016). Alla olevasta taulukosta löytyy suomalaisen frisbeegolfin merkkipaalat (taulukko 2.).

TAULUKKO 2. Frisbeegolfin merkkipaalat Suomessa. (Frisbeegolf-forum.fi 2017; Fribakaveri 2016; Suomen Frisbeegolfliitto 2016)		
Mitä?	Kuka?	Milloin?
Frisbeetuotteiden maahantuontiyritys	Amexpo Oy/ Seppo Nieminen	1977
Suomeen rakennetaan ensimmäinen kiinteä frisbeegolfrata (9), Helsingin Meilahteen	Pekka Ranta, Harri Spooft ja Kai Koivula & Helsingin kaupunki.	1983
Ensimmäiset ”kiekkogolfin” SM-kisat	Suomen Liitokiekkoliitto	1983
Suomeen rakennetaan toinen frisbeegolfrata (18), Kauhajoelle	Kauhajoen kunta?	1993
Suomen frisbeegolfliitto ry perustetaan Kauhajoella	Kirsi Järvinen, Ari-Pekka Korkeamäki, Sami Loukko & Seppo Nieminen	1998
Ensimmäiset frisbeegolfin SM-kisat	Suomen Frisbeegolfliitto	1998
Pelkästään frisbeegolfiin erikoistunut yritys	InnovaChampion Europe Oy/ Jussi Meresmaa	2001
Tuhannen rekisteröityneen pelaajan raja ylitty	Suomen Frisbeegolfliitto	2011

FRISBEEGOLFIN LIIKETOIMINTAPOTENTIAALI

Frisbee liittyy siis olennaisesti amerikkalaiseen rentoon ja iloluonteiseen elämänmenoon. Liitokiekkolajille tunnusomainen *spirit of the game* voidaan tulkita olevan liitokiekkolajien yhteinen etiketti. Kaikki lähtee pelikavereiden tervehtimisestä, toisten pelaajien huomioon ottamisesta ja kehumisesta sekä pelin sääntöjen sisäistämisestä. Etiketissä on paljon samoja elementtejä kuin perinteisemmässä ”pallogolfissa”.

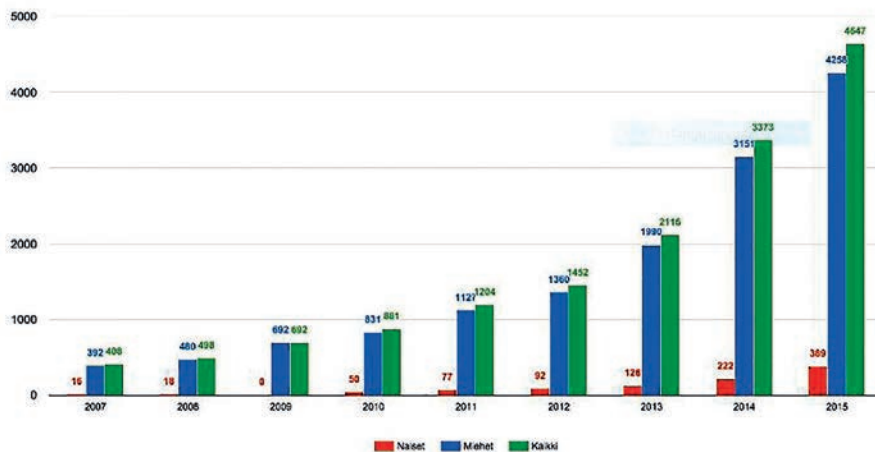
Nykyään frisbeegolfiin liittyy mielikuvat rento, ilmainen ja helppo. Miten tästä yhtälöstä saadaan rakennettua kannattavaa liiketoimintaa?

Frisbeegolfin harrastajamäärät ovat yksi tärkeä määre, mutta frisbeegolfseuroissa jäsenenä olevat aktiivisemmat pelaajat eivät kerro koko totuutta. Rekisteröimättömien harrastajien massat ostavat kiekkoja erikoisliikkeistä ja marketeista sekä pelaavat maksuttomilla kentillä, joilla ei ole kävijärekisteröintiä. Suomessa on arvioitu olevan 100.000–150.000 frisbeegolfharrastajaa.

Yhdysvalloissa aktiivisten pelaajien määrä on noussut kymmenessä vuodessa (2006–2015) kolminkertaiseksi (kuvio 1) ja vastaavassa ajassa Suomessa yli kymmenkertaiseksi (kuvio 2). Voiko tämä kasvuvauhti jatkua? Tätä kehitystä pohtii Josh Woods kirjoituksessaan *Has Disc Golf Reached A Tipping Point?* (Woods 2016). Vastaus piilee juuri villien ja vapaiden frisbeegolfharrastajien liikehdinnässä ja valinnoissa. Pysytäänkö rennossa heittelyssä vai suuntautuuko harrastus enemmän urheilulliseen ja kilpailulliseen suuntaan? Yhdysvalloissa frisbeegolfin trendi on kaksijakoinen, siellä pelaillaan yhä rennosti heitellen, mutta järjestetään myös rahakkaita turnauksia. Jyväskylässäkin kesällä vierailut Paul McBeth on ansainnut voittorahoja jo yli 337 000 dollaria ja moninkertaisesti sponsori- ja bonuspalkkioita. Euroopan mestari Seppo Paju on ansainnut voittorahoja yli 42 000 dollaria ja perustanut ohessa Prodigy Disc Europe -yrityksen.

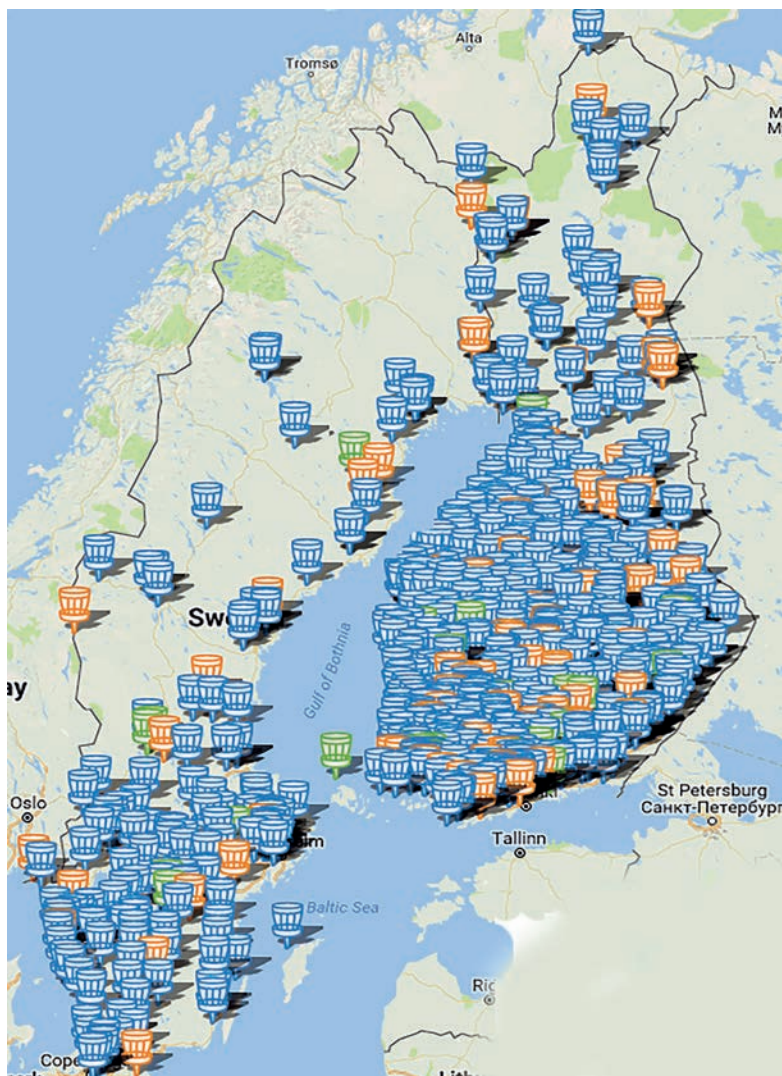

Kuvio 1. Aktiivipelaajien määrä Yhdysvalloissa (Brief History of Disc Golf and the PDGA 2016.)

Kuvio 2. Aktiivipelaajien määrä Suomessa (Suomen frisbeegolfliitto 2016)

Frisbeegolfkenttien rakentamisvauhti on ollut 2010-luvulla hurja. Ruotsia on pidetty Euroopan frisbeegolfin mahtimaana, mutta Suomi on monella mittarilla mennyt Ruotsista ohi. InnovaChampion Europe on tuottanut frisbeegolfrata-sivustoja kenttäkuvauksineen eri maihin ja karttakuvan (kuva 2) perusteella Suomi-Ruotsi-maaottelun kenttäkisassa voittaa Suomi. Suomessa on 596 kenttää ja Ruotsissa 169 kenttää.

Kuva 2. Frisbeegolfradat Ruotsissa ja Suomessa. Siniset ovat ilmaisia pelata, vihreät uusia kenttiä ja oranssit yksityisiä (maksullisia) kenttiä. (Frisbeegolfradat.fi 2017; Discgolfbanor.se 2017.)

FRISBEEGOLFIN LIIKETOIMINTAPOTENTIAALI KESKI-SUOMESSA

Frisbeegolf on saanut tai paremminkin ottanut vahvan jalansijan Keski-Suomessa. Kilpailutoiminta on vilkasta ja Keski-Suomessa järjestetään viikkokisojen lisäksi myös kansallisen tason kilpailuja säännöllisesti. Jyväskylän Liitokiekkoilijat ry on Suomen suurin seura 465 jäsenellään ja kolmanneksi suurin seura on Peurungan Puska Puttaajat ry 267 jäsenellään. InnovaChampion European (2017) tuottaman frisbeegolfradat.fi -sivuston mukaan Keski-Suomen maakunnassa on tällä hetkellä 47 luokiteltua frisbeegolfkenttää, mutta muun muassa Muuramen Riihivuoren 18-väyläinen kenttä puuttuu. Sivustoilta löytyvien kenttien määrä vaihtelee ja uusia kenttiä rakennetaan koko ajan.

Tässä julkaisussa siis tarkastellaan frisbeegolfin liiketoimintapotentiaalia Keski-Suomessa. Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK) toteutti hankkeen yhdessä Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan kanssa. Hankkeen aikana haastateltiin kuntien liikunta- ja/tai teknisentoimen viranhaltijoita frisbeegolfkenttiin liittyvistä teemoista. Alueen matkailuyrittäjiä haastateltiin, siitä kuinka he näkevät frisbeegolfin matkailutoimialan näkökulmasta. Haastatteluja täydennettiin frisbeegolfseurojen edustajien ja golfkenttien toimitusjohtajien haastatteluilla. Yliopisto toteutti kattavan harrastajakyselyn yhdessä keskisuomalaisten frisbeegolfseurojen ja Suomen frisbeegolfliiton kanssa. Tässä julkaisussa avataan erilaisia näkökulmia frisbeegolfin liiketoimintamahdollisuuksiin ja kiteytetään lopuksi tulevia kehittämisajatuksia.

LÄHTEET

Fribakaveri – kivempaa fribaamista. 2016. Historia. Artikkelin frisbeegolfin valmentaja Sami Poikolan Fribakaveri-sivustolla. Viitattu 22.8.2017. <http://fribakaveri.fi/frisbeegolf/historia/>

Frisbeegolf-forum.fi. 2017. Frisbeegolf-keskustelufoorumi verkossa. 22.8.2017. <http://www.frisbeegolf-forum.fi/index.php?topic=3967.0>

Frisbeegolfradat.fi. 2017. Innova Champion European verkkosivusto, johon koottu tietoa Suomen frisbeegolfradoista. Viitattu 4.9.2017. <http://frisbeegolfradat.fi/frisbeegolfradat-kartalla/>

Discgolfbanor.se. 2017. Innova Champion European verkkosivusto, johon koottu tietoa Ruotsin frisbeegolfradoista. Viitattu 4.9.2017. <http://discgolfbanor.se/discgolf-courses-on-map/>

Brief History of Disc Golf and the PDGA. 2016. PDGA, Kansainvälisen frisbeegolfliiton www-sivut. Viitattu 18.8.2017. <http://www.pdga.com/history>

Suomen Frisbeegolfliitto. 2016. Mestaruudet ja ennätykset. Suomen Frisbeegolfliiton verkkosivut. Viitattu 18.8.2017. <https://frisbeegolfliitto.fi/kilpailut/mestaruudet-ja-ennatykset/>

Ultimate.fi. 2017. Liitokiekkolajit. Suomen Liitokiekkoliiton verkkosivut. Viitattu 22.8.2017. <https://www.ultimate.fi/liitto/liitokiekkolajit/>

WFDF World Flying Disc Federation. 2017. History of disc golf. Kansainvälisen liitokiekkoliiton www-sivut. Viitattu 22.8.2017. <http://www.wfdf.org/history-stats/history-of-disc-golf>

Our Heritage. Nd. Wham-O -yhtiön www-sivut verkkosivut. Viitattu 18.8.2017. <http://www.wham-o.com/about-us/our-heritage/>

Woods, J. 2016. Has Disc Golf Reached A Tipping Point? Ultiworld Disc Golf verkkosivut. Viitattu 4.9.2017. <https://discgolf.ultiworld.com/2016/10/07/disc-golf-reached-tipping-point/>

Kuva: Petri Liukkonen

FRISBEEGOLFIN HARRASTAJAT KESKI-SUOMESSA

Hanna Vehmas, Pertti Matilainen & Arja Piirainen

Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan asiantuntijat tekivät FRIBA-hankkeeseen harrastajakyselyn, jonka toivottiin lisäävän ymmärrystämme frisbeegolfharrastajien motiiveista, tarpeista ja toiveista.

TAUSTAA

Suomesta on kasvanut frisbeegolfin suurvalta. Harrastajia on tällä hetkellä yli 100 000, kun vuonna 2014 määrä oli vielä 24 000. Kansainvälisesti vertailtuna Suomessa on Yhdysvaltojen jälkeen eniten frisbeegolfin harrastajia. Frisbeegolf tarjoaa valtavan potentiaalin. Suomessa on 596 frisbeegolfkenttää, joista 47 sijaitsee Keski-Suomessa. Kilpatason A-luokiteltuja kenttiä on Jyväskylässä, Jämsässä, Keuruulla, Saarijärvellä, Viitasaarella, Pihtiputaalla, Kyyjärvellä, Kinnulassa ja Laukaassa. Frisbeegolfkenttien rakentaminen ei vaadi mittavia investointeja eikä suuria maa-alueita. Suurin osa kentistä on kunnallisia ja ilmaisia pelata. Seuraava trendi on lisätä kenttien laatua sekä saatavilla olevia palveluja myös kaupalliseksi toiminnaksi.

Jyväskylän yliopistossa tehtiin vuonna 2015 frisbeegolfin harrastajaprofiileja käsittelevä tutkimus (Vehmas, Piirainen, Mäkelä & Matilainen, 2016). Tutkimus osoitti, että frisbeegolfin aktiiviharrastajat Suomessa ovat pääosin nuoria aikuisia miehiä, joita motivoi erityisesti lajin sosiaalisuus ja kilpailullisuus. Tämän lisäksi suurin osa harrastajista oli matkailut kotipaikkansa ulkopuolelle harrastamaan lajia. Frisbeegolf on matalan kynnyksen laji, jonka harrastaminen voi edistää vähän liikkuvien kansalaisten hyvinvointia ja liikunnallista aktiivisuutta.

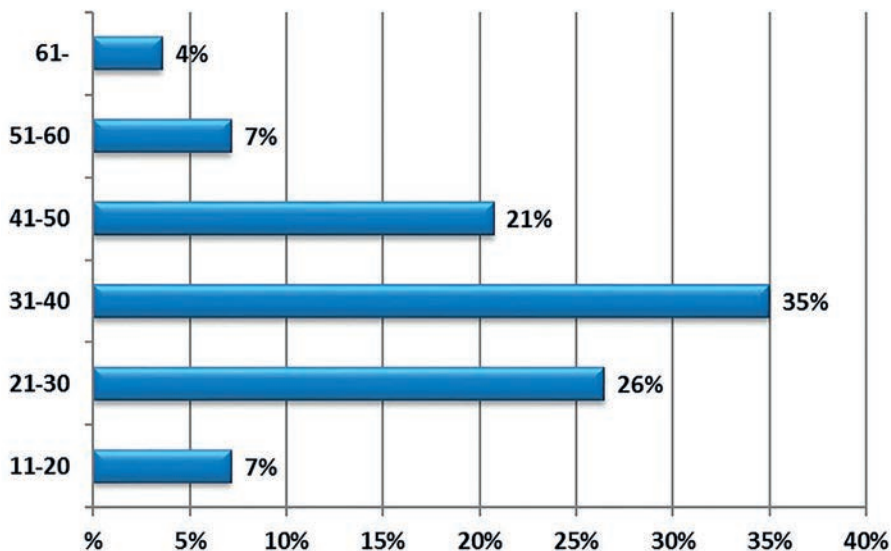
Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellinen tiedekunta selvitti tätä hanketta varten Keski-Suomen frisbeegolfin harrastajien profiileja, motiiveja sekä kulutuskäyttäytymistä. Selvitys tuotti tietoa Keski-Suomen alueen frisbeegolfin pelaajien harrastamismotiiveista, harrastamiseen käytettävistä varoista, kiinnostuksesta teknologian hyödyntämiseen, matkailualltiudesta sekä muista lajin liiketoimintapotentiaalin vaikuttavista tekijöistä sekä yksittäisten harrastajien että matkailuyritysten näkökulmasta.

TUTKIMUSAINEISTO JA MENETELMÄ

Tutkimusaineisto kerättiin touko-kesäkuun 2017 aikana sähköisellä Webropol-lomakkeella, joka lähetettiin Keski-Suomen frisbeegolfseurojen kautta lajin harrastajille. Kyselyyn vastasi yhteensä 140 lajin harrastajaa. Kyselylomakkeessa tiedusteltiin muun muassa harrastajien taustatietoja (ikä, sukupuoli, koulutus, tulot, ammattiryhmä, perhetilanne ja kotikunta); harrastamismotiiveja (5-portaisella Likert-asteikolla) ja harrastamiseen liittyvää rahankäyttöä, teknologian hyödyntämistä sekä matkailua.

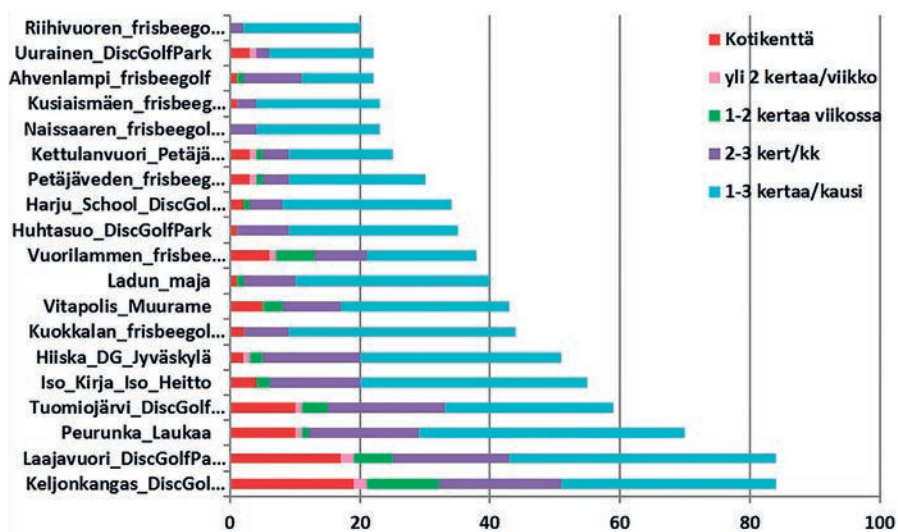
TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimukseen vastanneista 84 prosenttia (n=117) oli miehiä ja 16 prosenttia (n=24) oli naisia. Eniten (35 %) vastaajia 31–40-vuotiaiden joukossa. Ikäjakauma käy ilmi kuviosta 1. Vastaajien harrastamisvuodet vaihtelivat 0–28-vuoteen. Harrastusvuosia vastaajilla oli keskimäärin 4,5 vuotta.

Kuvio 1. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma.

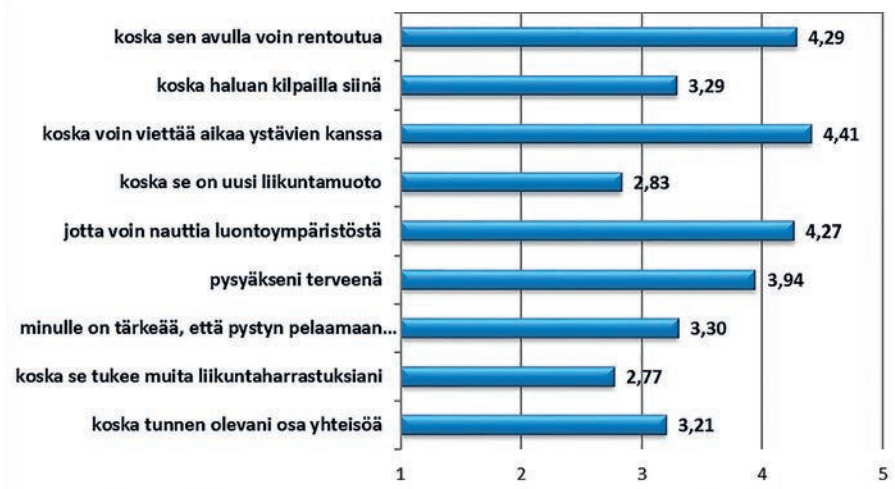
Vastaajista lähes puolet (47,9 %) oli Jyväskylästä. Vastaajien suosituimmat kentät käyvät ilmi kuviosta 2. Noin kolmanneksella (34 %) vastaajista oli yliopistotutkinto tai he olivat sitä suorittamassa; noin kolmanneksella (31 %) oli ammattikorkeakoulututkinto tai he olivat sitä suorittamassa ja neljänneksellä (25 %) oli ammatillinen tutkinto tai he olivat sitä suorittamassa. Vastaajien suhteellisen korkea koulutustaso saattaa selittyä sillä, että viidennes (19 %) vastaajista oli opiskelijoita. Noin neljännes (23 %) vastaajista ansaitsi 30 000–40 000 euroa vuodessa. Toisaalta noin kolmannes (28 %) ilmoitti ammattiryhmäkseen työntekijä.

Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden suosikkikentät ja harrastamisintensiivisyys.

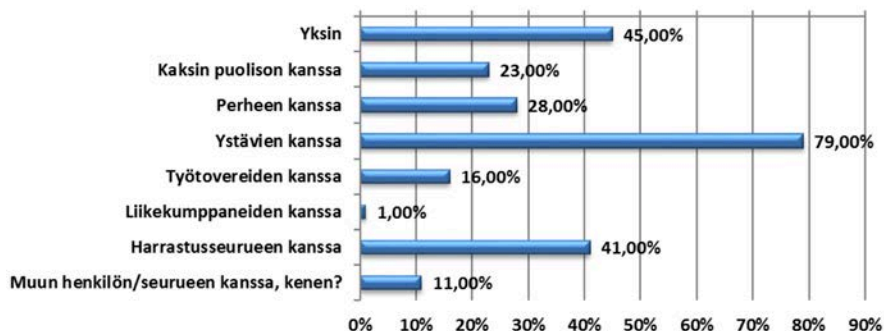
Tärkeimpinä harrastamismotiiveina vastaajat ilmoittivat sosiaalisuuden, rentoutumisen, luontoympäristöstä nauttimisen ja terveyden. Tätä havainnollistaa myös se seikka, kenen kanssa vastaajat ilmoittivat yleensä pelaavansa frisbeegolfia. Tulosten mukaan useimmiten pelattiin ystävien ja harrastusseurueen kanssa. Tosin myös yksin pelattiin. Lisäksi frisbeegolfin harrastamiseen motivoi kilpailullisuus ja oman tuloksen kehittyminen. Harrastamismotiivien tärkeys käy ilmi kuviosta 3 ja se kenen kanssa pelataan kuviosta 4.

Harrastan frisbeegolfia,

Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden motiivit harrastaa frisbeegolfia.

Kenen kanssa yleensä pelaat (voit valita useamman vaihtoehdon) frisbeegolfia?

Kuvio 4. Kyselyyn vastanneiden sosiaaliset motiivit harrastaa frisbeegolfia.

Sitoutumista frisbeegolfin harrastamiseen selvitettiin muun muassa sillä, miten todennäköisenä harrastamista piti yhden, viiden ja kymmenen vuoden kuluttua. Suurin osa vastaajista piti todennäköisimpänä harrastamisen jatkumista vielä viiden vuoden kuluttua. Lisäksi kysyttiin pelaamisen intensiteettiä, kil-

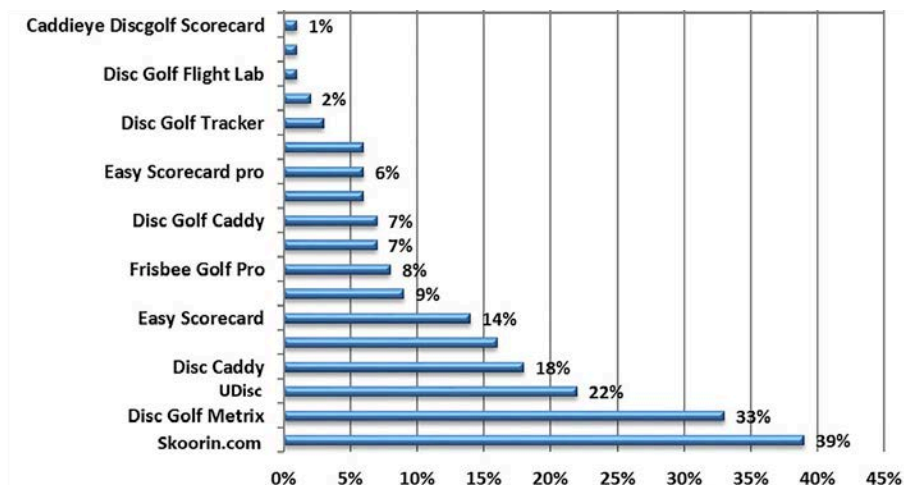
pailuihin osallistumista sekä arviota rahankäytöstä edellisvuoteen verrattuna. Lähes puolet (46 %) vastaajista ilmoitti pelaavansa tänä vuonna enemmän ja lähes puolet (45 %) ilmoitti pelaavansa tänä vuonna saman verran, ja 59 prosenttia on osallistunut frisbeegolfkilpailuihin. Vastaajista 67 prosenttia ilmoitti käyttävänsä rahaa frisbeegolfin harrastamiseen suunnilleen saman verran tulevaisuudessa kuin tällä hetkellä. Vastaajista 83 prosenttia oli matkustanut asuinpaikkakuntansa ulkopuolelle frisbeegolfin pelaamisen vuoksi. Useimpien (62 %) matkustamiseen oli sisällynyt 1–2 yön yöpyminen.

Keskimäärin kyselyyn vastaajat ilmoittivat käyttäneensä 226 euroa vuodessa frisbeegolfiin. Miehet (244 €) käyttivät selvästi naisia (92 €) enemmän. Rahankäytön jakautuminen eri hankintoihin ilmenee taulukosta 1.

TAULUKKO 1. Kyselyyn vastanneiden vuosittainen rahan käyttö frisbeegolfharrastukseen.					
		Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani
		0	700	62,48	40
Euroa (Kuinka paljon käytät rahaa vuoden aikana (noin))					
Report					
Sukupuoli		frisbee-kiekkoihin	kenttä-maksuihin	muuta	Yhteensä
mies	Mean	211	28	360	591
	N	117	117	117	117
	Std. Deviation	324	33	575	835
nainen	Mean	69	10	437	506
	N	23	23	23	23
	Std. Deviation	86	12	1102	1118
Total	Mean	187	25	373	577
	N	140	140	140	140
	Std. Deviation	302,505	31,195	684,5036	883,2815

Tietoa ja opastusta frisbeegolfista haettiin eniten Youtubesta (82 %); frisbeegolfradoilta (54 %) ja Suomen Frisbeegolfliitosta (34 %). Kentän valintaan vaikutti eniten kentän etäisyys kotoa ja sijainti, kentän hyvät opasteet ja heittopaikat, puhdas luonto sekä kentän maine. Alueen muut palvelut (esim. kahvila-, ravintola ja majoituspalvelut) eivät näytä vaikuttavan erityisesti kentän valintaan.

MobiilISOVELLUKSISTA kyselyyn vastanneet ilmoittivat eniten käyttävänsä Skoorin.comia (39 %), DiscGolfMetrixiä (33 %) ja UDisciä (22 %). Eri mobiilISOVELLUSTEN hyödyntäminen käy ilmi kuviosta 5. MobiilISOVELLUKSIA käytettiin eniten tulosten kirjaamiseen.

Kuvio 5. Kyselyyn vastanneiden mobiilisovellusten käyttö, eniten käytettiin Skoorin.com (39 %) ja Disc Golf Metrix (33 %), jotka yhdistyivät huhtikuussa 2017.

YHTEENVETO

Tutkimustulosten mukaan Keski-Suomen frisbeegolfin harrastajat ovat suhteellisen nuoria miehiä, jotka harrastavat frisbeegolfia yhdessä ystäviensä kanssa. Kentän valintaan vaikuttaa eniten etäisyys kotoa ja kentän hyvät opasteet ja heittopaikat. Harrastamismotiivit liittyvät sosiaalisuuteen, rentoutumiseen, luontoon sekä terveyteen. Lisäksi kilpailullisuudella näyttää olevan tärkeä merkitys frisbeegolfin harrastamisessa. Lajin harrastajat ovat suhteellisen sitoutuneita frisbeegolfin harrastamiseen myös tulevaisuudessa, mutta rahankäyttöä lajiin ei oltu enää valmiita lisäämään. Frisbeegolfin vuoksi ollaan valmiita matkustamaan yön yli toiselle paikkakunnalle. Lajista etsitään tietoa digitaalista ympäristöistä, muun muassa Youtubesta ja mobiilisovelluksia hyödynnetään pääosin tulosten kirjaamiseen.

LÄHTEET

Vehmas, H., Piirainen, A., Mäkelä, K. & Matilainen, P. 2016. Disc golf – a growing trend in sport participation. Esitys 13th European Association for Sociology of Sport –konferenssissa Kööpenhaminassa 6.5.2016.

Kuva: Janne Laitinen

FRISBEEGOLFIN NÄKYMÄT KESKI-SUOMESSA

Petri Liukkonen & Mika Niskanen

Selvitystyössä tavoite oli saada kattavasti selville frisbeegolfin nykytila kuntien, yritysten, seurojen ja golfkenttien näkökulmasta. Tämän selvityksen avulla tunnistetaan Keski-Suomen frisbeegolfin liiketointapotentiaalia.

SELVITYSTYÖN TAUSTAA

Frisbeegolfin suosio Suomessa on ollut jatkuvassa kasvussa koko 2000-luvun. Kenttiä on rakennettu niin julkisten kuin yritystenkin toimesta. Ero kahden omistajuuden välillä on se, että julkistoimijoiden kentät ovat ilmaisia käyttää, kun taas yritysten omistamilla kentillä on pääsääntöisesti pieni käyttömaksu. Maksuttomien kenttien suuri lukumäärä on mahdollistanut suhteellisen vaivattoman lajikokeilun ja harrastuksen aloittamisen. Harrastuksen aloittamista on tukenut myös pienet aloituskustannukset, sillä frisbeet maksavat halvimmillaan muutamia euroja kappale.

Selvitystyö jaettiin kahteen osaan. Keski-Suomen kuntiin lähetettiin Webropol-kysely (liite 1), jossa kartoitettiin mm. frisbeegolfkenttien käyttöä, palveluita ja kehittämisenäkymiä. Yritykset haastateltiin tapaamalla yritysten edustajia. Lähtötilanteessa kartoitimme keskisuomalaiset yritykset, joissa tiedettiin olevan frisbeegolfia tarjolla. Yrityksiä löytyi yhteensä viisi kappaletta. Haastattelu-aikojen sopiminen yritysien onnistui pääpiirteissään vaivattomasti ja yrityksen edustajat olivat valmiit antamaan aikaansa noin 45 minuutin haastatteluun. Haastattelija meni yritykseen ja toteutti haastattelun ennalta laadittujen, vakioitujen, kysymysten pohjalta (liite 2). Haastattelun tulokset kirjattiin ylös haastattelun aikana ja puhtaaksikirjoitettiin myöhemmin. Varmistaaksemme haastattelun sisällön oikeellisuuden annoimme haastateltaville mahdollisuuden tarkastaa ja muokata tekstiä, joka oli tallennettu OneDrive-pilvipalveluun. Yrityshaastattelujen edetessä teimme huomioita, jotka liittyivät liiketoiminnan ja palvelujen järjestämiseen. Päähavainto oli se, että yritykset eivät lähtökohdaisesti toteuttaneet muuta kuin ratamaksun keräämistä ja muu potentiaalinen kassavirtaa kasvattava toiminta jäi frisbeegolfseurojen tehtäväksi. Liiketoimintapotentiaalain kokonaiskuvan muodostamiseksi meidän oli laajennettava kysely koskemaan myös frisbeegolfseuroja ja -toimijoita, joista haastattelimme viittä Keski-Suomessa, yhtä Vihdissä ja yhtä Tukholmassa.

FRISBEEGOLF KESKI-SUOMEN KUNNISSA

Kaikki Keski-Suomen kunnat otettiin mukaan selvitystyöhön. Näin varmistimme mahdollisimman kattavan kuvan frisbeegolfin nykytilasta, julkisesta tarjoomasta sekä muista kenttien läheisyydessä tarjolla olevista palveluista. Kyselytutkimus toteutettiin Webropol-kyselynä 17.2.–22.3.2017 välisenä aikana. Määräaikaan mennessä vastanneita oli 20/23 kuntaa eli lähes 87 prosenttia kunnista osallistui kyselyyn.

Kuntien tai niiden omistamien toimijoiden ylläpitämiä kenttiä löytyy Keski-Suomesta yhteensä 16, joilla järjestetään vuosittain erilaisia tapahtumia. Kentillä järjestettävien tapahtumien lukumäärä vaihtelee suuresti, eniten järjestettävien tapahtumien määrään vaikuttaa yhteistyö paikallisen frisbeegolfseuran kanssa. Kentistä puolet ilmoitti, että niillä järjestetään enemmän kuin seitsemän tapahtumaa per vuosi ja 44 prosentilla kentissä järjestetään 1–6 tapahtumaa vuosittain.

Kenttien kävijämäärien mittaaminen perustuu osittain tarkkaan kävijämäärän mittaamiseen ja osittain arvioon vuosittaisista kävijöistä. Järjestettävät tapahtumat antavat tarkan tiedon osallistujamäärästä, mutta yksittäisten pelaajien tarkka kävijäseuranta puuttuu kaikilta kentiltä. Pelaajat tulevat pääsääntöisesti omilla varusteilla pelaamaan, jonka lisäksi kentät ovat maksuttomia kaikille pelaajille. Kentillä ei ole myöskään henkilöstöä, joka rekisteröisi pelaajia. Tällä hetkellä yhdeltäkään kentältä ei löydy teknologiaa, joka mahdollistaisi kävijäseurannan.

Kokonaisarviot kentillä liikkuvista pelaajamäärästä löytyy taulukosta 1. Luvut sisältävät arviot yksittäisistä pelaajista sekä tapahtumiin osallistuneet kävijät.

TAULUKKO 1. Pelaajamäärät keskisuomalaisilla frisbeegolfkentillä.	
Kävijämäärä	Kentät lkm
101–500	6
501–1000	2
1001–2000	2
2001–3000	3
3001–	3

Frisbeegolfkentät sijaitsevat useasti palveluiden läheisyydessä, sillä kymmenen kenttää ilmoitti olevan jonkin palvelun läheisyydessä. Maakunnasta löytyy myös kuusi kenttää, joiden läheisyydessä ei sijaitse mitään palveluja. Frisbeegolfkenttien lähellä sijaitsee useimmiten huoltoasema (taulukko 2.).

TAULUKKO 2. Frisbeegolfkenttien lähellä sijaitsevat palvelut	
Huoltoasema	3
Kioski	2
FG seura	2
Kauppa	1
Majoitusliike	1
Ravitsemusliike	1

Oheispalvelujen tarjoajien kanssa tehdään yhteistyötä kuudella kentällä. Yhteistyö liittyy tavanomaisesti kiekkojen vuokraukseen, kahviopalveluihin sekä tilojen yhteiskäyttöön esimerkiksi toimitsija- ja huoltotilojen osalta.

Kenttien ylläpitäjiltä tiedusteltiin avoimella kysymyksellä näkymiä seuraavalle 5-vuotisjaksolle eli vuoteen 2022 saakka. Lähes jokaisella kunnalla oli suunnitelmia frisbeegolfiin liittyen. Tavoitteet liittyivät yhteistyöhön paikallisen frisbeegolfseuran kanssa, kentän/kenttien ylläpitoon, olemassa olevien kenttien laajentamiseen, uusien ratojen perustamiseen, tapahtumien lisäämiseen sekä markkinoinnin tehostamiseen.

FRISBEEGOLF KESKI-SUOMEN MATKAILUYRITYKSISSÄ

Yritykset joita selvitykseen haastateltiin olivat: Hiihtokeskus Himosvuori Oy, Kylpylähotelli Peurunka (Kuntopolku Oy), Lomakeskus Revontuli Oy, Laajis Oy ja Hiiska DG. Himoksella frisbeegolf on osana hiihtokeskuksen rinnetoimintaa. Toiminta on ollut vähäistä, sillä rinnetoimijat eivät itse ole toteuttaneet toimintaa frisbeegolfraadalla. Peurungassa frisbeegolf on näkyvämmässä roolissa ja toimintaa Peurungan kentällä toteuttaa paikallinen frisbeegolfseura. Revontulella on frisbeegolfraita, mutta aktiivinen toiminta on ollut hiljaista, sillä aiemmin Revontulen palkkalistoilla ollut frisbeegolfiin liittynyt henkilö siirtyi toisen toimijan palvelukseen. Tällä hetkellä Revontulella ei ole henkilöä, jonka työnkuvaan kuuluisi frisbeegolfin kehittäminen. Hiiskan kenttä on rakentunut Tikkakoskelle hiekkamonttuun ja toimintaa pyörittää tällä hetkellä henkilö, joka kerää päivämaksut kentän käyttäjiltä. Yhden henkilön toimintana Hiiska kaipasi toista henkilöä, jonka kanssa jakaa työtä. Hiiskassa tuhansien eurojen

investoinnit frisbeegolfkenttään on merkittävä jo siinä mielessä, että kenttä-alueen vuokra-aika on vain viisi vuotta päättyen vuonna 2021. Jyväskylän kaupunki omistaa maa-alueen, jonka kanssa sopimusasiat neuvotellaan.

Matkailuyritykset tekevät tiivistä yhteistyötä paikallisten frisbeegolfseurojen kanssa, mikäli sellainen löytyy paikkakunnalta. Seurat usein huolehtivat kentillä pelaajaopastuksesta, kilpailujen järjestämisestä, kenttien siisteydestä, viheralueiden kunnostuksesta, yritysasiakkaiden ohjaamisesta sekä muiden myytävien palvelujen toteuttamisesta.

Kuva: Janne Laitinen

KESKI-SUOMEN FRISBEEGOLFSEURAT

Haastattelujen aikaan Keski-Suomessa toimi viisi frisbeegolfyhdistystä, joilla oli aktiivista toimintaa jollain lähialueen frisbeegolfkentällä. Oinaista seuratoiminnalle on kotikentän löytyminen, jolla seuraan kuuluvat jäsenet pääsääntöisesti harjoittelevat ja järjestävät tapahtumia. Toiminnan keskittämistä on aina sovittu kentän omistajan kanssa ja laadittu yhteiset toimintatavat kentän käytöstä. Frisbeegolfin seuratoiminta on varsin nuorta, jonka seurauksena

variaatiot eri seurojen toiminnassa ovat suuret. Eroavuudet seurojen välisessä toiminnassa tulevat esiin myös jäsenmäärissä, jolla on merkitystä tapahtumiin osallistumisissa, pelikierrosten määrässä kotikentällä sekä seura-aktiivisuudessa ylipäänsä. Suuremman jäsenmäärän omaavissa seuroissa aktiivisia toimijoita on useampia, mikä mahdollistaa monipuolisempaa toimintaa. Toimintamuotoja ovat valmennus, myytävien frisbeegolfpalvelujen toteuttaminen ja kehittäminen sekä yhteistyö muiden seurojen kanssa.

Seuroissa aktiivisesti pelaavat henkilöt ovat kiinnostuneita ja sitoutuneita kehittämään sekä ylläpitämään kotikenttäänsä. Näin myös seurojen ulkopuoliset pelaajat pääsevät nauttimaan hyvin järjestetyistä olosuhteista sekä toimivista palveluista. Pääsääntöisesti kuntien perustamat maksuttomat kentät sijaitseva paikoissa, joissa erilaiset palvelut kuten kioski, kahvio, majoitus, peseytymistila ovat heikommin saavutettavissa. Useimmiten yksityisillä kentillä tarvittavat palvelut löytyvät.

Yhdistykset, joilla on aktiivista toimintaa pyrkivät vastaamaan palvelukysyntään tarjoamalla erilaisia maksullisia palveluja. Tarjoomaan kuuluvat heitokoulu (valmennusta), yritysgolfin järjestäminen, viikkokisoja, liiton alaisia kisoja ja jopa kansainvälisiä tapahtumia. Näiden toimintojen lisäksi joillakin frisbeegolfkentillä väylät (opasteet ja korit) on myyty sponsoreille ja tämä tarjoaa tuloja yhdistykselle. Joissakin seuroissa yhteistyötä on laajennettu paikallisten palveluntarjoajien suuntaan tekemällä yhteistyösopimuksia, jotka mahdollistavat seuran jäsenille edulliset hinnat yhteistyöyrityksessä.

KESKI-SUOMEN GOLFKENTTIEN TOIMITUS- JA TOIMINNANJOHTAJAT

Keski-Suomessa toimii viisi golfkenttää: Jyvä-Golf, Muurame golf, Hanka-salmen Revontuli Golf, Laukaan Peurunkagolf, Jämsän Himos Golf. Johtajien haastatteluissa nousi esiin mielenkiintoisia näkökulmia. Osa kentistä on hyvin kiireisiä oman ydintoimintansa kanssa ja pelaajia riittää tässä vaiheessa hyvin. Osalle kentistä mahtuisi jo nyt uusia harrastajia ja uusille avauksille oltiin täten myönteisiä. Eniten haasteita nähtiin käytännön asioissa, kuten pelin sujuvuus, turvallisuus, maksujen määräytyminen ja etiketti. Eräässä haastattelussa keskustelimme Yhdysvalloissa nousseelle *coexistence*-ajattelulle, jossa perinteiset pallogolfkentät avaavat mahdollisuuksia frisbeegolfille. Vastaavia avauksia on meillä Suomessa, esimerkiksi Nurmijärven Golfkeskuksessa (Nurmijärvi-Golf 2017), jossa par 3 -radan yhteydessä on kiintein korein varustettu 9-reikäinen frisbeegolfrata sekä 9-reikäinen futisgolfrata. Väyliä aloituspaikat on varustettu keinonurmimatoilla ja opasteilla. Radalla on kymmenen euron päivämaksu.

KEHITTÄMISAJATUKSIA TULEVAISUUTEEN

Haastatteluista voi yleisesti todeta, että kaikki yritykset näkivät frisbeegolfin mahdollisuudet positiivisen avoimena. Kaikille oli myös selkeä kuva sen suhteesta, että frisbeegolfilla on edelleen mahdollisuus kehittyä eteenpäin. Aktiiviharrastajien haastattelujen pohjalta frisbeegolfarit arvostavat metsäreittien lisäksi selkeitä, pallogolftyypisiä ratoja. Avoimet, selkeät radat mahdollistavat pitkät heitot jotka eivät ole mahdollisia haastavilla metsäreiteillä. Jos maailmalla arvostetuimmat frisbeegolfradat (esimerkiksi Tukholman Järvä) ovat nykyisin hyvin hoidettuja nurmialueita pallogolfin tapaan, niin tämän suuntainen kehitys tulee huomioida Suomessakin. Tähän suuntaukseen on vastannut esimerkiksi Vihdin Kaattis. Tällä hetkellä ollaan Tampereelle rakentamassa täysin ainutlaatuista frisbeegolfkeskusta Tukholman Järvan opein (Frisbeegolfradat.fi 2017). Tampereen frisbeegolfkeskus tulee sijoittumaan Ruotulan Golf -keskuksen yhteyteen. Radan sijainti on ihanteellinen: 15 minuutin ajomatkan päässä asuu yli 200 000 pirkanmaalaista. Kaupungin julkinen liikenne pysähtyy aivan radan viereen ja keskustorilta pääsee linja-autolla radalle kymmenessä minuutissa. Frisbeegolfkeskus pyritään avaamaan kesällä 2018.

Tämän hankkeen yrityshaastatteluista selvisi, että yleensä yritykset eivät itse koe olevansa oikeita toimijoita frisbeegolfin eteenpäin viejinä. Kiekko- ja välinevalmistajien nähdään olevan merkittävässä roolissa lajin tunnetuksi tekemisessä. Kaikkien toimijoiden tulee verkottua entistä enemmän. Kansainvälisenä esimerkkinä toimii hyvin Järvän frisbeegolfkenttä Tukholmassa, joka on osakeyhtiö ja jossa osaomistajana on InnovaChampion Europe. Keskisuomalaisena potentiaalisena esimerkkinä nostettakoon Jämsän Himoksen alue, jossa keskusteluja tulee jatkossa käydä Jämsän frisbeegolfseuran kanssa ja ulottaa keskustelut myös Himos Golfiin synergioiden mahdollistamiseksi. Tällä hetkellä Puska Puttaajat -yhdistys hoitaa Peurungan frisbeegolfkentän tapahtumia ja järjestävät myös frisbeegolfkisoja yhdessä paikallisen golfkentän kanssa. Tämä tuo lisäarvoa matkailukeskittymään sekä itse pelaajille ja Peurungagolfille. Yhteistyökokemukset ovat olleet rohkaisevia ja tämän suuntaista toimintaa tulisi pilotoida lisää eri puolilla Suomea. Pilotoinnin yhteydessä voi kokeilla erilaisia toimintamalleja ja kerätä niistä kokemuksia. Tapahtumia järjestämällä ja yksittäisiä pelaajia kentälle päästämällä syntyy kassavirtaa, jonka tarkoituksenmukainen kohdentaminen yhteistyökumppaneille kuuluisi pilotoinnin piiriin. Keskusteluja pitää käynnistää myös paikallisten golftoimijoiden kanssa, jotta synergiat molempien harrastusmuotojen kesken tulee optimaaliseksi. Tämä yhteiselo olisi mah-

dollista etenkin golfkenttien kauden alku- ja loppupäässä, kun golfkenttien kesägreenit eivät ole käytössä. Keski-Suomessa frisbeekenttien omistajien (kuntien) tulee verkostoitua paikallisten lajiaktiivien ja seurojen kanssa, ehkä myös tehdä aloite yhteistyöstä?

LÄHTEET

Nurmijärvi Golf. Nd. Frisbee- & Futisgolfrata. Nurmijärvi Golfin verkkosivut. Viitattu 6.9.2017. <http://nurmijarvi-golf.fi/kentat/frisbee-futisgolfrata/>

Frisbeegolfradat.fi. 2017. Kansainväliset mitat täyttävä frisbeegolfkeskus Suomeen. Artikkelel Innova Champion Euroopen verkkosivustolla, johon koottu tietoa Suomen frisbeegolfradoista. Viitattu 4.9.2017. <http://frisbeegolfradat.fi/frisbeegolfradat-kartalla/>

Kuva: Janne Laitinen

TEKNOLOGIA JA MOBIILISOVELUKSET FRISBEEGOLFISSA

Toni Pekkola & Janne Laitinen

Tässä osiossa selvitettiin millaista teknologiaa ja mobiilisovelluksia on tarjolla ja mitä frisbeegolfharrastajat hyödyntävät harrastuksensa tukena. Internetissä tehdyt selvitykset osoittivat, että teknologioita on ideoitu ja kehitteillä, mutta valmiita tuotteita ei frisbeegolfissa juurikaan ole. Golfissa käytetty TrackMan olisi mainio laite testattavaksi frisbeegolfiin, mutta sähköpostikeskustelut TrackManin Euroopan myyntipäällikön Emanuel Frauenlobin kanssa selvensivät, että laitteiston algoritmi soveltuu vain ympyränmuotoisiin objekteihin. TrackMan tarjoaa tarkan tiedon pallon lentokaaresta, maksimikorkeudesta ja alastulokulmasta (Trackman kertoo kaiken 2009). Nämä yhdistettynä tietoihin mailan tulokulmasta palloon ja kierteistä antavat valtavan tietomäärän niin pelaajille kuin myös valmentajille.

TEKNIKKAA KIEKOISSA

Huhuja liikkui uutuuskiekosta, Innovan Disc Locatorista, joka kuitenkin selvitysten ja yhteydenottojen myötä osoittautui epäonnistuneeksi aprillipilaksi muutaman vuoden takaa. Pila tai ei, sen pohjalta muutama yritys ainakin on lähtenyt suunnittelemaan uusia tuotteita. Toistaiseksi valmiina ei kuitenkaan löytynyt muita kuin Tobun paikannettavat kiekot (kuva 1).

Kuva 1. Tobu-kiekon toiminta perustuu Bluetooth-yhteyteen, joka rajoittaa paikannusetaisyyden maksimissaan noin 30 metriin. Kuva: Janne Laitinen

Tobu-kiekoilla esimerkiksi kiekon lentoradan GPS-paikannus ei onnistu johtuen puuttuvasta GPS-paikannusmoduulista. Tobu-kiekkojen hyöty jääkin siihen, että kadonnut kiekko voidaan löytää, jos osutaan tarpeeksi lähelle sitä. Toki mobiilisovellus toimii myös pistelaskukorttina ja sen kautta voidaan kävelen mitata etäisyyksiä älypuhelimta ja sen GPS-toimintoa hyödyntäen. Tobu-kiekoissa voidaan Bluetooth-elektronikkayksikön kohdalle kiinnittää myös LED-valo, joka on mukava lisä pimeillä radoilla heittäessä.

MOBIILISOVELLUKSET ELI APPLIKAATIOT

Mobiilisovellusten eli applikaatioiden kartoitus tehtiin AppStoren (iOS-laitteet) ja Play-kaupan (Android-laitteet) sekä internet-hakujen kautta. Hakusanoina käytettiin mm. disc, disc golf, frisbee, frisbee golf, scorecard sekä tunnetuimpien kiekkovalmistajien nimiä. Sovelluksia löytyi 25 kappaletta.

Saatavilla olevat mobiilisovellukset ovat pääosin englanninkielisiä. Suomenkielisiä ei juurikaan löydy. Verkkopohjaiset Skoorin & Disc Golf Metrix sovellukset ovat kuitenkin tässä poikkeuksia. Seuraavalla sivulla listaus löytyneistä sovelluksista:

- Caddieye Discgolf Scorecard
- CaddyPlus
- DiscAtlas
- Disc Caddy
- Discasaurus
- DiscBot
- Discscores
- Disctape
- Disc Golf Caddy
- Disc Golf Drive Measure Free
- Disc Golf Flight Lab
- DiscGolf Lite
- Disc Golf Metrix (Skoorin.com)
- Disc Golf Nero
- Disc Golf Scores
- Disc Golf Tracker
- Easy Scorecard
- Easy Scorecard pro
- Frisbee Golf -heittomittari
- Frisbee Golf Pro
- Infinite Disc Golf Scorecard
- Local Route Labs
- PuttKeeper
- Tobu
- Udisc

Sovelluskauppojen selailu osoitti, että saatavilla on monia frisbeegolfharrastusta tukevia mobiilisovelluksia. Harrastajakyselyn mukaan suosituimmat sovellukset ovat Skoorin.com (39 %) ja Disc Golf Metrix (33 %). Nämä sovellukset yhdistyivät huhtikuussa 2017, joten Disc Golf Metrix -palvelu on ylivoimaisesti käytetyin (72 %). FRIBA-hankkeen Demopäivän kyselyissä (n=45) päädyttiin saman suuntaisiin tuloksiin. Mobiilisovelluksia käytettiin eniten tulosten kirjaamiseen. Sovellukset tarjosivat apua rekisteröityjen ratojen etsintään, pistelaskuun, statistikkaan tai heittojen mittaamiseen karttasovellusten avulla. Kiekkovalmistajat tarjosivat myös omia sovelluksiaan kiekon valintaan. Yhtään kokonaisvaltaista, palveluja kattavasti kokoavaa sovellusta ei löytynyt. InnovaChampion European tuottamalle Frisbeegolfradat.fi -sivustolla on koottu vaihtelevasti ratojen läheisiä palveluita ja ratojen pdf-karttoja.

TEKNIikka VALMENNUSKEN TUKENA

Älypuhelimien prosessorit ja kameratekniikka on mennyt niin hurjasti eteenpäin, että jo olemassa olevilla mobiilisovelluksilla voidaan videoida heittoja. Mobiilisovelluksista paljon käytetään *Coach's Eye* -sovellusta. Heittojen analysointi taas vaatiikin jo erityisosaamista.

Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan opiskelija Olli-Pekka Leppilähti tekee parhaillaan opinnäytetyötä liittyen frisbeegolfiin. Kiinnostuksen kohteena opinnäytetyössä ovat lajianalyysi, heittotekniikka ja lento-ominaisuudet. Lajikohtaisen analyysin osalta Leppilähten mielestä simulaattorityyppisen kuvauksen (videoanalyysi) sijaan kannattaa keskittyä heittotekniikkaan ja sen arviointiin. Heittotekniikan kuvaaminen ja mittaaminen olisi oleellisempaa enemmän kuin kiekon lento-ominaisuuksien mittaaminen suorituksen aikana.

Fysioterapeutti Ossi Keskinen (Fysioterapia DBC) mukaan frisbeegolf on hänen ammattikunnalle kohtalaisen tuore laji. Frisbeegolf eroaa muista heittolajeista, kuten kiekonheitosta, huomattavasti. Lajianalyysi ja -tekniikat lähtevät käytännössä puhtaalta pöydältä ja tarkempi lajianalyysi olisi tutkimisen arvoinen asia.

LÄHTEET

Trackman kertoo kaiken. 2009. Artikkelit Golfpisteen verkkosivuilla. Viitattu 10.9.2017. <https://golfpiste.com/valineet/trackman-kertoo-kaiken/>

Kuva: Petri Liukkonen

KEHITTÄMISAJATUKSIA KESKI-SUOMEN FRISBEEGOLFIN LIIKETOIMINTAPOTETIAALISTA

Janne Laitinen

Frisbeegolfin harrastaminen on helppo aloittaa, laji ei vaadi harrastajalta suuria alkupanostuksia tai valmennusohjelmia. Kenttiä on rakennettu puistoihin ja lähiliikuntapaikoille ja niillä pelaaminen on siten ilmaista. Millaisia liiketoimintamahdollisuuksia frisbeegolfissa on?

KENTÄT

Väliaikaisia frisbeegolfkenttiä on ensin rakennettu puistoihin, yksinkertaisesti tuomalla sinne korirakennelmia. Ensin aloitettiin puihin kiinnitetyin nauhoin, sitten tuli tolppia ja lopulta metallisia koreja. Ensimmäiset frisbeegolfkorit patentoitiin jo 1970-luvulla ja samalla vuosikymmenellä alkoi kenttien systemaattinen suunnittelu ja rakentaminen. Lajin rantauduttua Suomeen ensimmäinen kenttä rakennettiin juuri puistoon (Helsinki) ja toinen lähiliikuntapaikan läheisyyteen (Kauhajoki). Frisbeegolfbuumin käynnistyttyä Suomeen rakennettiin monenlaisia kenttiä ja takametsiin raivattiin myös yksityisiä frisbeegolfkenttiä. Keski-Suomen 47 kentistä 64 prosenttia on metsäkenttiä.

Vierailta kentillä pelaavilla oli haastavaa tietää missä kentät tarkalleen ovat ja miten väylät kulkevat maastossa. 2000-luvulla Suomestakin löytyi jo toimijoita, jotka tekivät kenttien suunnittelua ammattimaisesti ja tunnistivat myös vieraspelaajien tarpeet. Tällöin kiinnitettiin huomiota infotauluihin, lähiopasteisiin, väylätauluihin ja heittopaikkoihin. Hyvin usein väylien suunnittelussa on käytetty aktiiviharrastajia ja nykyään yhä useammin palvelu ostetaan aiheeseen erikoistuneilta yrityksiltä. Tällaisia yritysten suunnittelema, konseptoituja kenttiä Keski-Suomessa on 35 prosenttia. Maakunnassamme olevista kentistä 90 prosenttia on rakennettu 2010-luvulla ja näillä uusimilla kentillä opasteet sekä heittopaikat ovat yleensä kunnossa.

Kuva: Janne Laitinen

Frisbeegolfkentillä on selkeä jako puisto- ja metsäkenttiin. Väylien ylläpito puistokentillä on karkeasti kuvattuna nurmikon leikkuuta...

Kuva: Petri Liukkonen

...ja metsäkentillä raivaussahan käyttöä.

Kuva: Petri Liukkonen

Iso kysymys on, onko frisbeegolfkentillä roskakoreja lainkaan. Periaate voi olla sama kuin luonnossa liikkussa, eli ”tuo tullessas – vie mennessäs”. Pidetään siis yhdessä huolta yhteisen kentän siisteydestä.

Kuvat: Janne Laitinen

Keski-Suomen kentistä 35 prosentilla on viikoittainen ylläpito ja erilaisia ylläpidon toimintamalleja löytyy useita. Kenttien ylläpidosta on jonkun toimijan saatava korvaus ja korvauksen on jonkun myös maksettava. Käytössä on kiinteistöhuoltofirma, matkailukeskittymän omia työntekijöitä, rinneyhtiön työntekijöitä, ylläpito ostetaan palveluna seuroilta tai ylläpitovastuu on kirjattu seurojen kunnalta osoitetun toiminta-avustuksen velvoitteina. Tällä hetkellä kenttien ylläpidossa ovat mukana yhteistyössä kaikki yhteiskunnan tasot, julkinen, yksityinen ja kolmas sektori. On tärkeä nostaa esille se, että Keski-Suomessa neljä paikallista frisbeegolfseuraa huolehtii sopimuksin kotikenttensä ylläpidosta. Keski-suomalaisilla kenttien ylläpito on yleensä kuukausittaista tai satunnaista (65 %). Maksullisilla kentillä ylläpito on vähintään viikoittaista ja täten myös harrastajille taataan siisti ja turvallinen toimintaympäristö.

Kuvat: Janne Laitinen

+ Kenttien huolto- ja ylläpitopalvelut

Keski-Suomessa on 47 frisbeegolfkenttää ja näillä kentillä yhteensä 561 väylää. Jokaisella kentällä tulisi olla selkeät lähiopasteet, infotaulut, väyläopasteet, mahdollisesti jätehuolto ja vessat.

TOIMINTA FRISBEEGOLFKENTILLÄ

Keski-Suomessa rekisteröityneitä aktiivipelaajia on noin tuhat. Valtakunnallisesti olemme niin sanottu viiden prosentin maakunta, joten voidaan arvioida Keski-Suomessa olevan 5 000–7 500 frisbeegolfharrastajaa. Kentillä pelaavien frisbeegolfareiden määrästä on todella hankala saada kokonaiskuvaa. Maksullisilla kentillä kävijämäärästä on tietoa saatavissa, mutta tietoja ei haluta julkistaa. Laajavuoressa arvioitiin pelaajia olleen noin 60 000 kaudessa, mutta kentän tultua maksulliseksi kävijämäärät vähenivät. Nummelan frisbeegolfseuran Ari Pennalan mukaan Nummelan Harjun ilmaisella kentällä pelaajia on joka päivä yli 300, joten kaudessa pelaajien määrä kentällä on enemmän kuin 70 000 pelaajaa.

Kilpailutoiminta on seuroille mahdollisuus tarjota jäsenille kilpailuja omalla kotikentällä, isommat Suomen frisbeegolfliiton alaiset kisat vaativat jo enemmän talkootyötä ja yhteistyötä. Kilpailutoiminta tarjoaa konkreettisen esimerkin yhteistyömahdollisuuksista. Frisbeegolftapahtumat, yleensä kisat, olisi optimaalista järjestää kentillä, joissa palvelut ovat jo lähellä. Kisatapahtumien järjestäminen vaatii myös erityisosaamista ja yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa. Kilpailijoiden tarpeet ovat usein helpompi tunnistaa, mutta kilpailijoiden lisäksi kisatapahtumaan osallistuu myös taustajoukkoja. Millaisia oheisohjelmia heille tarjotaan ja miten paikkakunnan matkailutarjonta tuodaan esille kisaohjelmassa? Frisbeegolf- ja matkailutoimijoiden olisi syytä verkostoitua ja miettiä tapahtumien järjestämisen käytänteet yhdessä. Suomen frisbeegolfliiton alaisia kisoja järjestetään Suomessa vuosittain yli 250 (Kisakone 2017). Tänä vuonna Keski-Suomessa on järjestetty isoja kilpailuja, kuten kansallinen PowerGrip Pro Tourin osakilpailu (Jyväskylä, Keljonkangas) ja Joukkuefrisbeegolfin SM-kisat (Jyväskylä, Keljonkangas ja Laajavuori). Lisäksi merkittäviä kisoja on järjestetty Laukaassa (Kärkkäinen Open, Laukaa Open), Saarijärvellä (Ahvenlampi Open), Keuruulla (Iso Heitto Open, Keski-Suomen AM2 Tour), Kivijärvellä (Kivijärvi Open), Petäjäviedellä (Keski-Suomi AM2 Tour) ja Kuhmoisissa (Kiepsaus Cup). Kisoihin matkataan jopa satoja kilometrejä ja paikkakunnan matkailupalvelut olisi syytä tunnistaa ja tarjota myös frisbeegolfkisaajille.

Kuva: Hanna Vehmas

Keski-Suomen kentistä 40 prosenttia sijaitsee koulujen ja liikuntapaikkojen yhteydessä ja 27 prosenttia kentistä sijaitsee matkailutoimijoiden läheisyydessä. Miten matkailutoimijat saadaan mukaan ja tunnistamaan frisbeegolfin potentiaali? Jo tällä hetkelläkin on frisbeegolfturismia ja hyvillä kentillä lähdetään pelaamaan pitkien matkojen päähän. Tukholman Järvassa vierailee vuosittain yli 3 000 suomalaista frisbeegolfaria (Löf 2017). Mitkä asiat Järvassa on sitten kunnossa? Maksullinen kenttä on hyvin hoidettu, laaja 27-väyläinen puistokenttä, opasteet ovat selkeät ja rakenteet kunnossa. Kahvilapalvelut ovat ulkoistettu toiselle yrittäjälle. Kenttien on siis oltava houkuttelevia, siistejä ja turvallisia. Palvelut tuovat lisäarvoa etenkin vieraspelaajalle. Keski-Suomen kentistä 10 % on maksullisia, käytössä on päivämaksu-periaate ja keskiarvo on viisi euroa päivää. Näillä kentillä on vähintään vessat, mutta usein myös kahvilapalvelut ja frisbeegolfitarvikemyyntiä. Frisbeegolfin olosuhteiden ketterä

kehittäminen laadukkaiden ratojen aikaan saamiseksi sekä olemassa olevien kokonaisvaltaisten palvelujen hyödyntäminen merkitsevät tulevaisuudessa yhä enemmän kasvavalle, *pay and play*, pelaajajoukolle.

Kannattavasta liiketoiminnasta ja yhteistyön merkityksestä voidaan esimerkkinä nostaa Keski-Suomesta Laukaan Peurunka. Kylpylähotelli Peurungan välittömässä läheisyydessä sijaitsee 20-väyläinen frisbeegolfrata ja aktiivinen frisbeegolfyhdistys Puska Puttaajat ry. Yhdessä toimijat muodostavat yhdessä aktiivisen frisbeegolftoimintaympäristön. Vuosien saatossa toiminta frisbeegolfin ympärillä on saanut nykyisen muodon, jossa jokaisella osapuolella on ratkaiseva merkitys radan ympärillä tapahtuvan toimintaan ja liikevaihtoon. Kylpylähotelli omistaa frisbeegolfradan ja huolehtii radan ylläpidosta kuten viheralueiden hoidosta. Tämän lisäksi he keräävät ratamaksut ja huolehtivat frisbeegolfvälineiden ja -tarvikkeiden myynnistä. Puska Puttaajat ry. järjestää yritystapahtumia, opastavat asiakkaita frisbeegolfissa, opettavat heittotaitoja ja järjestävät kilpailutapahtumia kentällä. Frisbeegolfrata toimii myös Puska Puttaajat ry:n virallisena kotikenttänä. Pelaamiseen välittömästi liittyvät, edellä mainitut, toiminnot synnyttävät yhteensä yli 60 000 euron liikevaihdon. Tar kastelumme ulkopuolelle jää majoitus, ravintola, huoltoasemapalvelut, joita pelaajat käyttävät jättäen rahaa paikallisiin yrityksiin.

Kuva: Janne Laitinen

Tapahtumia olisi tarkoituksenmukaista järjestää kentillä, joissa on jo palvelut olemassa. Laukaassa Puska Puttaajat ry on tehnyt Keski-Suomen leveyksillä urauurtavaa yhteistyötä myös paikallisen golfkentän kanssa järjestäen kisoja golfkentällä. Suomessa tämä ei ole tavatonta, sillä meillä on jo kansallisesti Liiton alainen NBDG Grand Slam -kilpailu. Tämä (NBDG) neljän osakilpailun tourkilpailu nimittäin järjestetään yhteistyössä golfkenttien kanssa. Vuonna 2017 osakilpailut järjestetään yhteistyössä Hattula Golfiin (Parola), SHG Lakisto Golfiin (Espoo), Hirsala Golfiin (Kirkkonummi) ja Tahko Golfiin (Nilsinä) kanssa. Millä tavoin yhteistyötä golfkenttien kanssa voisi lisätä vielä enemmän? Frisbeegolf näyttäytyy vielä uutena tulokkaana golfyhteisössä, hieman kuten lumilautailu lasketteluvälle 1990-luvulla. Silloin Yhdysvalloissa useissa lasketelukeskuksissa jopa kiellettiin lumilautailu. Lopulta lumilautailu ja *new school* -laskunuriso pelasti useita hiihtokeskuksia konkurssilta. Nykyään lumilautailu ja uudet rannelaskumuodot ovat jo Olympialajeja.

- + Frisbeegolfturismi, laadukkaat matkailupalvelut
- + Yhteistyö golfkenttien kanssa
- + Kisatapahtumat oheisohjelmineen
- + Yritystapahtumat ja firmagolf
- + Valmennus- ja leiritystoiminta (Uusi Hippos)

VÄLINEET

Kauppalehdessä uutisoitiin 2.8.2016 näyttävästi, että Suomesta on kasvanut frisbeegolfin suurvalta (Suomesta kasvoi frisbeegolfin suurvalta – tällä yrittäjällä on näppinsä pelissä 2016). 2000-luvun alkupuolella frisbeegolfkiekkoja oli vaikea löytää Suomesta ja tähän ongelmaan tarttui Jussi Meresmaa (Innova-Champion Europe). Hän aloitti frisbeegolfkiekkojen myynnin kisojen yhteydessä autonsa peräkontista ja myöhemmin avasi ensimmäisen frisbeegolfvälineiden verkkokaupan. Nykyään verkkokauppoja on jo useita ja suomalaisia kiekkovalmistajia on myös paljon, muun muassa Discmania, Westside Discs ja Obsidian Discs. Kiekkojen muovilaatuja on useita ja kiekkojen värimaailma on valtavan laaja. Kiekkoihin on tullut myös teknologiaa, mutta toistaiseksi

esimerkiksi Tobun kiekot eivät ole lyöneet itseään läpi. Tämän selvityksen harrastajakyselyssä vastaajat toivoivat helppokäyttöisiä sovelluksia esimerkiksi älykelloihin, jolloin nähtäisiin kiekon lentonopeus ja lentorata. Myös kiekon löytymistä tukevia toimintoja toivottiin. Tällä hetkellä myynnissä on erilaisia kiekkoihin liimattavia lediliuskoja hämärässä pelaamiseen ja kiekkojen häviämisen välttämiseksi.

Frisbeegolf kasvaa lajina kovaa vauhtia ja kenttien suunnittelu sekä rakentaminen ovat selkeä bisnes. Myös vanhoja kenttiä päivitetään nykyajan vaatimusten mukaisiksi. Pelkkä maalikorien myynti ei riitä ja tämän ovat tunnustaneet joukko kotimaisia yrityksiä. InnovaChampion European DiscGolfPark on tällä hetkellä markkinoiden yleisin kenttäkonsepti, toisella alan pioneeriyrityksellä Amexpolla on oma konseptinsa, sekä Prodigy Disc Europella on myös oma Prodigy Disc -konsepti. Alalla toimii myös tuore tulokas, vuonna 2014 perustettu Obsidian Discs. Ratoja rakennetaan yhä lisää ja kenttien suunnittelu ja rakentaminen ovat jo vientituote. Keski-Euroopan hiihtokeskukset ovat osoittaneet kiinnostusta frisbeegolfiin. Rakennushankkeiden taustalla on sekä yksityisiä tahoja, että yhteisöjä. Mielenkiintoista on havaita, että kenttien rakentamista rahoitetaan Suomessa myös joukkorahoituksen keinoin. Heinolaan ollaan rakentamassa frisbeegolfratoja Mesenaatissa avatulla rahoituskampanjalla (Mesenaatti.me 2017). Yhdysvalloissa San Franciscossa kerättiin vuonna 2016 joukkorahoitusta frisbeegolfkentän rahoittamiseen golfkentän yhteyteen Indiegogon kautta ja rahoituskerros täyttyi 187 prosenttisesti (Indiegogo 2017).

Meresmaa kertoi Kauppalehden haastattelussa frisbeegolfin markkinoiden olevan globaalisti 100 miljoonaan euroa ja Suomessa 15 miljoonaan euroa (Suomesta kasvoi frisbeegolfin suurvalta – tällä yrittäjällä on näppinsä pelissä 2016). Fonecta Finderin yritystietojen mukaan InnovaChampion European, Prodigy Disc European, Frisbeepointin, Amexpon, PowerGripin, Obsidian Discs, Westside Discin ja Prodiscuksen yhteen lasketut liikevaihdot ovat yhteensä noin yhdeksän miljoonaa euroa. Frisbeegolfvarusteita myydään yhä enemmän urheiluliikkeissä, mutta myös markettien valikoimat ovat monipuolistuneet. Kolmen kiekon paketit ovat olleet myös tänä kesänä todella myyty tuote. Näistä myynneistä emme saaneet tietoa kauppaketjuilta. Kenttien yhteydessä olevat frisbeegolftarvikemyyntipisteet tuovat lisää liikevaihtoa ja ovat merkittävä osa kenttien tulovirtoja. Osalla kentistä tarvikemyynti on ulkoistettu yritykselle tai yhdistyksille.

Kuva: Janne Laitinen

+ Frisbeegolftarvikkeiden myynti

+ Kenttien päivityspalvelut: opasteet, heittopaikat, korit

TEKNOLOGIA

Frisbeegolfin keskustelupalstoilta, muun muassa Frisbeegolf-forum.fi -sivustolta, löytyy useita kirjoituksia frisbeegolfin harrastamista tukevien sovellusten kehityksestä. Taustalla oli mielenkiintoinen ilmiö Nokian puhelinkehityksen alasajosta. Joukko Nokia-taustaisia henkilöitä kehitteli erilaisia sovelluksia frisbeegolfiin, kun käytössä oli aikaa ja osaamista. Useimmat näistä sovelluksista kehitettiin Windows-alustalle. Harvat niistä lopulta päätyivät sovelluskauppoihin, mobiilisovellusten kanssa on oma ansaintalogiikka.

Sovellusten käyttäjät arvostavat helppokäyttöisyyttä ja hyötyä itse pelaamiseen. Harrastajakyselyssä nousi esiin älykelloihin saatavat ohjelmat ja myös kiekkoihin integroitu teknologia. Tosin aktiivipelaajille kiekkojen muovilaadut

ja lento-ominaisuudet merkitsevät enemmän. Heillä myös kiekkoja häviää vähemmän, taitotason ollessa jo korkeampi. Yleisemmin toivottiin autojen navigaattoreihin tietoa frisbeegolfkentistä, esimerkiksi ”etsi lähin frisbeegolfkenttä”.

- + Frisbeegolfsovellusten kehittäminen
- + Yliopistotason lajianalyysi
- + Pelillistäminen?
- + Lisätty todellisuus (AR) frisbeegolfissa?

LÄHTEET

Indiegogo. 2017. Indiegogo-joukkorahoituslupien verkkosivut. Disc Golf in McLaren Park at Gleneagles. Viitattu 10.9.2017. <https://www.indiegogo.com/projects/disc-golf-in-mclaren-park-at-gleneagles#/>

Suomesta kasvoi frisbeegolfin suurvalta – tällä yrittäjällä on näppinsä pelissä. 2016. Artikkelin Kauppalehti-verkkolehdestä 2.8.2016. Viitattu 10.9.2017. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/suomesta-kasvoi-frisbeegolfin-suurvalta---talla-yrittajalla-on-nappinsa-pelissa/RbCrpPwG>

Kisakone. 2017. Suomen Frisbeegolfliiton verkkosivujen kalenteri ajankohtaisista kilpailuista. Viitattu 10.9.2017. <https://kisakone.frisbeegolfliitto.fi/>

Löf, M. 2017. Järva Disc Golf Parkin toimitusjohtaja. Haastattelu 30.8.2017.

Mesenaatti.me. 2017. Uusia frisbeegolf-ratoja Heinolaan. Artikkelin Mesenaatti.me-joukkorahoituslupien verkkosivuilla. Viitattu 10.9.2017. <https://mesenaatti.me/campaign/?id=553##single/view>

LIITE 1. HARRASTAJAKYSELY

Friba 2017

1. Kyselyn rahoittajat ja toteuttajat

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

KESKI-SUOMEN LIITTO
Regional Council of Central Finland

jamk.fi

I Seuraavat kvsvmvkset koskevat taustatietoiasi

2.

Sukupuoli

- mies
- nainen

3.

Ikä

- 10
- 11-20
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- 61-

4.

Kotikunta

5.

Lasten lukumäärä

alle 18-vuotiaiden lasten lukumäärä _____

6.

Henkilökohtaiset bruttotulot vuonna 2016

*

- 4 999 €
- 5 000 - 9 999 €
- 10 000 - 14 999 €
- 15 000 - 19 999 €
- 20 000 - 24 999 €
- 25 000 - 29 999 €
- 30 000 - 39 999 €
- 40 000 - 49 999 €
- 50 000 - 59 999 €
- 60 000 - 79 999 €
- 80 000 - 99 999 €
- 100 000 €-

7.

Siviilisäät

- Naimaton
- Avioliitossa
- Avoliitossa
- Asumuserossa
- Eronnut
- Leski

8. Mikä on korkein kouluaste, jota olet käynyt tai käyt parhaillaan: *

- kansakoulu tai peruskoulu
 - lukio /yo-tutkinto
 - ammatillinen tutkinto
 - ammattikorkeakoulu
 - yliopisto
 - joku muu, mikä?
-

9.

Mihin seuraavista ammattiryhmistä katsot kuuluvasi?

- opiskelija
 - työntekijä
 - alempi toimihenkilö
 - ylempi toimihenkilö
 - itsenäinen ammatin harjoittaja/yrittäjä
 - eläkeläinen
 - työtön
 - jokin muu ryhmä, mikä?
-

II Seuraavat kysymykset koskevat frisbeegolfiharrastamiseen liittyviä tietoja

10.

Mainitse frisbeegolfin lisäksi 1-5 eniten harrastamaasi liikuntalajia

Laji	Laji	Kuinka usein				
		yli 3 kertaa viikossa	2-3 kertaa viikossa	kerran viikossa	kerran kuukaudessa	pari kertaa kuukaudessa
Laji1	<hr/>	☐	☐	☐	☐	☐
Laji2	<hr/>	☐	☐	☐	☐	☐
Laji3	<hr/>	☐	☐	☐	☐	☐
Laji4	<hr/>	☐	☐	☐	☐	☐
Laji5	<hr/>	☐	☐	☐	☐	☐

11. Mikä sai sinut aloittamaan frisbeegolfin pelaamisen?

12. Mistä haet frisbeegolfiin liittyvää tietoa / opastusta?

- Frisbeegolfi iitto.fi yleisesti
- Frisbeegolfiitto.fi keskustelupalsta
- Frisbeegolf-foorumi.fi
- Muut keskustelupalstat, mitkä? :

- Frisbeegolfradat.fi
- PDGA.com
- Youtube.com
- Ultimate.fi
- Muualta, mistä?

13.

Mitkä tekijät vaikuttavat siihen, mihin menet pelaamaan frisbeegolfia

	vaikuttaa erittäin paljon	vaikuttaa melko paljon	en osaa sanoa	vaikuttaa vähän	ei vaikuta lainkaan
Kentän maine	☐	☐	☐	☐	☐
Alueen majoituspalvelut	☐	☐	☐	☐	☐
Alueen ravintolapalvelut	☐	☐	☐	☐	☐
Alueen kahvilapalvelut	☐	☐	☐	☐	☐
Alueen liikuntapalvelut	☐	☐	☐	☐	☐
Alueen muut palvelut, mitkä? _____	☐	☐	☐	☐	☐
Palvelut lapsille ja lapsiperheille	☐	☐	☐	☐	☐
Etäisyys kotoa	☐	☐	☐	☐	☐
Puhdas luonto	☐	☐	☐	☐	☐
Hintataso kentällä	☐	☐	☐	☐	☐
Kohteen tutuus	☐	☐	☐	☐	☐
Liikenneyhteydet	☐	☐	☐	☐	☐
Kentän sijainti	☐	☐	☐	☐	☐
Kentän esteettömyys	☐	☐	☐	☐	☐
Kentällä järjestettävät tapahtumat	☐	☐	☐	☐	☐
Kentän hyvät opasteet ja heittopaikat	☐	☐	☐	☐	☐

14.

Kuinka monta vuotta olet harrastanut frisbeegolfia? (Mikäli tämä on ensimmäinen kesäsi, vastaa 0)

15.

Kuulutko frisbeeseuraan?

*

kyllä, mihin?

en

16.

Onko sinulla kilpailulisenssiä?

kyllä

ei

17. **Kuinka taitavana frisbeegolfin pelaajana pidät itseäsi?**

Taitamaton

Melko taitamaton

Melko taitava

Taitava

Erittäin taitava

18. **Kenen kanssa yleensä pelaat (voit valita useamman vaihtoehdon) frisbeegolfia?**

Yksin

Kaksin puolison kanssa

Perheen kanssa

Ystävien kanssa

Työtovereiden kanssa

Liikikumppaneiden kanssa

Harrastusseurueen kanssa

Muun henkilön/seurueen kanssa, kenen?

19.

Miten todennäköisenä pidät frisbeegolfin harrastamista

	erittäin epätodennäköisenä	2	3	4	erittäin todennäköisenä
1 vuoden kuluttua	☐	☐	☐	☐	☐
5 vuoden kuluttua	☐	☐	☐	☐	☐
10 vuoden kuluttua	☐	☐	☐	☐	☐

20. Mitä mobiilisovelluksia olet hyödyntänyt Frisbee golfissa?

☐ Caddieye Discgolf Scorecard	☐ Disc Golf Flight Lab	☐ Infinite Disc Golf Scorecard
☐ CaddyPlus	☐ DiscGolf Lite	☐ Local Route Labs
☐ DiscAtlas	☐ Disc Golf Metrix	☐ PuttKeeper
☐ Disc Caddy	☐ Disc Golf Nero	☐ Skoorin.com
☐ Discasaurus	☐ Disc Golf Scores	☐ UDisc
☐ DiscBot	☐ Disc Golf Tracker	☐ UDisc+
☐ Discoscores	☐ Easy Scorecard	☐ Jokin muu, mikä?
_____
☐ Dictape	☐ Easy Scorecard pro	☐ En ole hyödyntänyt mobiilisovelluksia, miksi?
_____
☐ Disc Golf Caddy	☐ Frisbee Golf heittomittari	
☐ Disc Golf Drive Measure Free	☐ Frisbee Golf Pro	

21. Jos olet hyödyntänyt mobiilisovelluksia, miksi?

22. Millaista sovellusta tai teknologiaa kaipaisit Frisbee golf harrastuksen tueksi?

23.

Kuinka monta kierrosta frisbeegolfia pelasit viime kesänä (touko-syyskuu 2016)?

- 0
- 1-5
- 6-10
- 11-20
- 21-35
- 36-50
- yli 50

24. Viime vuoteen verrattuna aiotko pelata tänä vuonna,

- enemmän
- saman verran
- vähemmän

25.

Oletko osallistunut frisbeegolfkilpailuihin (viime kesänä)?

*

kyllä, kuinka monta kertaa ?

en ole, mutta olen harkinnut osallistuvani tulevana kesänä

en ole, enkä ole harkinnut osallistuvani

26. Kuinka paljon keskimäärin pelaat

kertaa/viikko

tuntia/viikko

kesäkuukausina
(touko-syyskuu) ?

talvikuukausina
(loka-
maaliskuu)?

27. Onko sinulla kotikenttä, millä käyt pelaamassa säännöllisesti ja millä muilla Keski-Suomen kentillä käyt pelaamassa?

	Kotikenttä	yli 2 kerta/viikko	1-2 kertaa viikossa	2-3 kert/kk	1-3 kerta/kausi
Hankasalmen frisbeegolfrata Hankasalmi	☐	☐	☐	☐	☐
Lomakeskus Revontuli Hankasalmi	☐	☐	☐	☐	☐
Huttula frisbeegolf Joutsa	☐	☐	☐	☐	☐
Lamminmäen tilat Joutsa	☐	☐	☐	☐	☐
Harju School DiscGolfPark Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Huhtasuo DiscGolfPark Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Keljonkangas DiscGolfPark Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Kuokkalan frisbeegolfrata Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Laajavuori DiscGolfPark Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Ladun maja Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Mankolan koulun frisbeegolfrata Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Naissaaren frisbeegolfrata Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Tuomiojärvi DiscGolfPark Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Vuorilammen frisbeegolfrata Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Vesanka DiscGolfPark Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Hiiska DG Jyväskylä	☐	☐	☐	☐	☐
Himos frisbeegolf Jämsä	☐	☐	☐	☐	☐
Laminsuo DiscGolfPark Jämsä	☐	☐	☐	☐	☐
Rantapirtti Jämsä	☐	☐	☐	☐	☐
Halli Frisbeegolf Jämsä	☐	☐	☐	☐	☐
Piispan matkailukeskus Kannonkoski	☐	☐	☐	☐	☐
Karstula Frisbeegolf Karstula	☐	☐	☐	☐	☐
Camping Nyysänniemi Keuruu	☐	☐	☐	☐	☐
Iso Kirja, "Iso Heitto" Keuruu	☐	☐	☐	☐	☐
Iso Kirja, "Pikku Putti" Keuruu	☐	☐	☐	☐	☐
Keuruselän Liikuntapuisto Keuruu	☐	☐	☐	☐	☐

28. Onko sinulla kotikenttä, millä käyt pelaamassa säännöllisesti ja millä muilla Keski-Suomen kentillä käyt pelaamassa? Jatkuu...

	Kotikenttä	yli 2 kertaa/viikko	1-2 kertaa viikossa	2-3 kert/kk	1-3 kertaa/kausi
Kinnulan frisbeegolf Kinnula	☐	☐	☐	☐	☐
Peltokankaan frisbeegolfrata Kivijärvi	☐	☐	☐	☐	☐
Kuhmoisten DiscGolfPark Kuhmoinen	☐	☐	☐	☐	☐
Kyyjärvi DiscGolfPark Kyyjärvi	☐	☐	☐	☐	☐
Laurinkylän frisbeegolfrata Laukaa	☐	☐	☐	☐	☐
Multamäen leirikeskus Laukaa	☐	☐	☐	☐	☐
Peurunka, Laukaa Laukaa	☐	☐	☐	☐	☐
Satamanpuisto Laukaa	☐	☐	☐	☐	☐
Vihtavuori, Laukaa Laukaa	☐	☐	☐	☐	☐
Multia DiscGolfPark Multia	☐	☐	☐	☐	☐
Riihivuoren frisbeegolfrata Muurame	☐	☐	☐	☐	☐
Vitapolis Muurame	☐	☐	☐	☐	☐
Petäjaveden frisbeegolfrata Petäjävesi	☐	☐	☐	☐	☐
Kettulanvuori Petäjävesi	☐	☐	☐	☐	☐
Kylpylähotelli Summassaari Saarijärvi	☐	☐	☐	☐	☐
Pylkönmäen frisbeegolfrata Saarijärvi	☐	☐	☐	☐	☐
Kusiaismäen frisbeegolfrata Saarijärvi	☐	☐	☐	☐	☐
Ahvenlampi frisbeegolf Saarijärvi	☐	☐	☐	☐	☐
Toivakka DiscGolfPark Toivakka	☐	☐	☐	☐	☐
Hirvasen koulun frisbeegolfrata Uurainen	☐	☐	☐	☐	☐
Uurainen DiscGolfPark Uurainen	☐	☐	☐	☐	☐
Savivuori DiscGolfPark Viitasaari	☐	☐	☐	☐	☐
Liikuntapuiston frisbeegolfrata Äänekoski	☐	☐	☐	☐	☐

III Seuraavaksi sinulle esitetään frisbeegolfin harrastamiseen liittyviä väittämiä, joihin jokaiseen voi olla erilaisia mielipiteitä. Valitse jokaisesta väittämästä numero, joka parhaiten kuvaa omaa käsitystäsi. Jos et koe kysymyksen koskettavan sinua, jätä tyhjäksi.

29. Harrastan frisbeegolfia,	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä
koska sen avulla voin rentoutua	☐	☐	☐	☐	☐
koska haluan kilpailla siinä	☐	☐	☐	☐	☐
koska voin viettää aikaa ystävien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
koska se on uusi liikuntamuoto	☐	☐	☐	☐	☐
jotta voin nauttia luontoympäristöstä	☐	☐	☐	☐	☐
pysyäkseni terveenä	☐	☐	☐	☐	☐
minulle on tärkeää, että pystyn pelaamaan kierroksen mahdollisimman lähelle omaa ennätystäni	☐	☐	☐	☐	☐
koska se tukee muita liikuntaharrastuksiani	☐	☐	☐	☐	☐
koska tunnen olevani osa yhteisöä	☐	☐	☐	☐	☐

IV Seuraava osio käsittelee lyhyesti liikuntavammoja frisbeegolfin yhteydessä

30.

Onko sinulle sattunut tapaturmaa tai liikuntavammaa frisbeegolfinharrastamisen yhteydessä ?

Kyllä

Ei

31. Kuinka pitkän hoitojakson vamma vaati:

Ei yhtään

1-6 päivää

7-30 päivää

yli 30 päivää

V Seuraavat kysymykset liittyvät frisbeegolfin harrastamisen kustannuksiin. Arvioi harrastukseen käyttämäsi rahamäärää

--

32.

Kuinka monta frisbeekiekkoa omistat (n.)? _____

33.

Kuinka paljon käytät rahaa vuoden aikana (noin)

Euroa

frisbeekiekkoihin? _____

kenttämaksuihin? _____

34.

Mitä muita hankintoja olet tehnyt frisbeegolf harrastukseesi liittyen? (esim. vaatteet, varusteet)?

Euroa

Mikä varuste?

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

35.

Kuinka paljon ajattelet käyttäväsi rahaa frisbeegolfin harrastamiseen tulevaisuudessa?

*

- selvästi vähemmän (yli 25 %)
- vähemmän (10-25 %)
- suunnilleen saman verran
- enemmän (10-25 %)
- selvästi enemmän (yli 25 %)

36.

Matkustitko asuinpaikkakuntasi ulkopuolelle frisbeegolfinpelaamisen vuoksi (esim. kilpailut, mielenkiintoinen uusi rata jne.?)

- Kyllä
- En

37.

Kuinka monta yöpymistä sinulla oli frisbeegolfin liittyen viime vuoden aikana?

- 1-2
- 3-4
- 5-6
- yli 6

38.

Mistä palveluista olisit valmis maksamaan Frisbeegolfin liittyen (joita ei vielä ole tarjolla)?

39.

Miten kehittäisit frisbeen harrastamista Keski-Suomen alueella?

LIITE 2. KUNNILLE SUUNNATTU HAASTATTELU

FRIBA - Friba kunnat 1

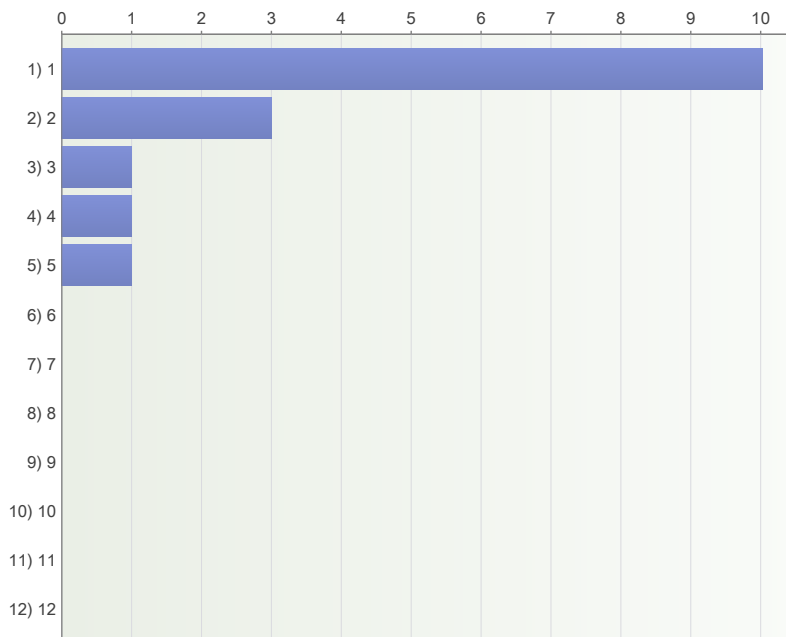
1. Onko kunnassanne kunnan hallinnoimaa fresbeegolf kenttää / kenttiä?

Vastaajien määrä: 20

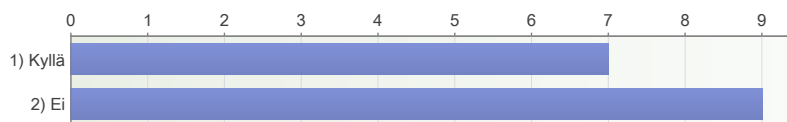
2. Kuinka monta kunnan hallinnoimaa fresbeegolf- kenttää kunnassa on?

Vastaajien määrä: 16

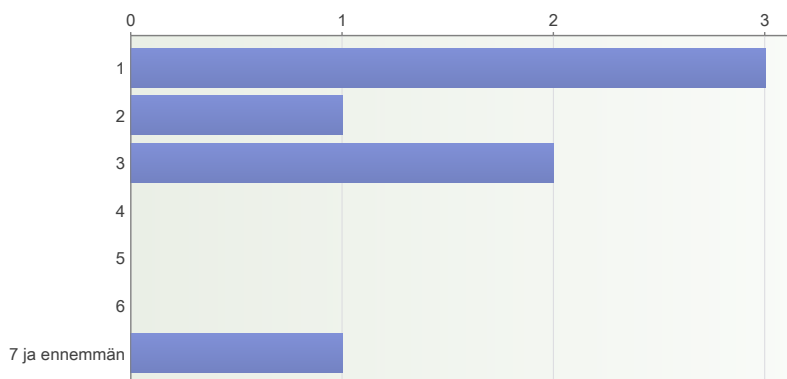
3. Onko kunnassanne muita kuin kunnan hallinnoimia kenttiä?

Vastaajien määrä: 16

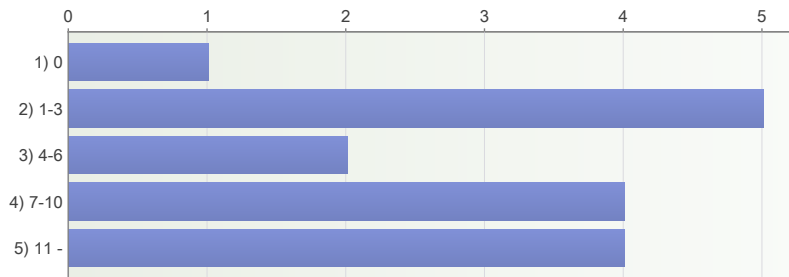
4. Kuinka monta muuta kuin kunnan hallinnoimaa fresbeegolf-kenttää kunnassanne on?

Vastaajien määrä: 7

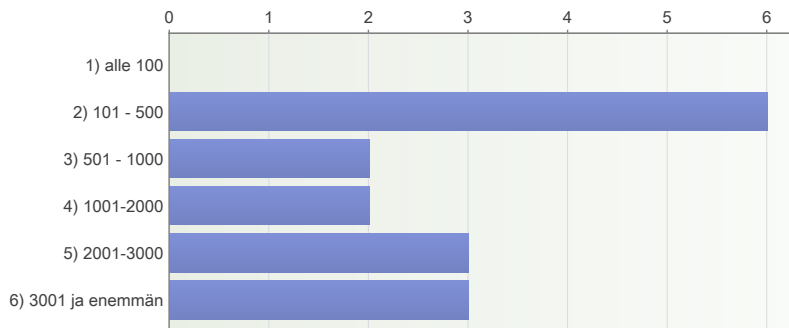
5. Kuinka monta tapahtumaa kunnan hallinnoimalla fresbeegolf- kentällä/ kentillä on vuosittain?

Vastaajien määrä: 16

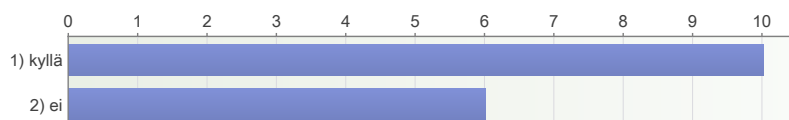
6. Kuinka monta fresbeegolf - pelaajaa kunnan hallinnoimilla kentällä / kentillä käy vuosittain suurinpiirtein?

Vastaajien määrä: 16

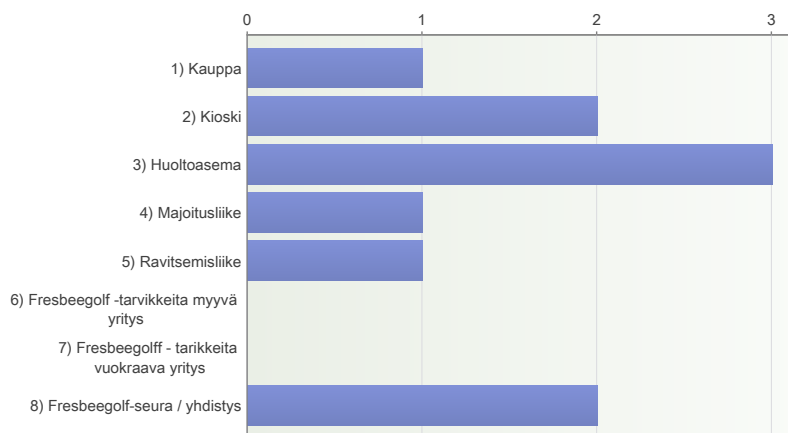
7. Sijaitseeko kunnan hallinnoiman fresbeegolf-kentän läheisyydessä palveluja, kuten kahvio tai majoitusyritys?

Vastaajien määrä: 16

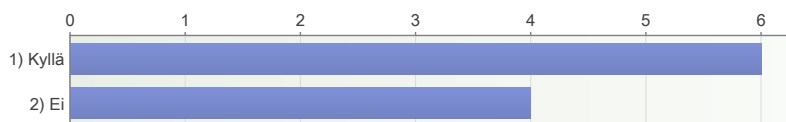
8. Millaisia palveluja fresbeegolf- kentän läheisyydessä on?

Vastaajien määrä: 10

9. Onko kunnan hallinnoiman fresbeegolf - kentän läheisyydessä olevien palvelutarjoajien ja kentän välillä yhteistyötä?

Vastaajien määrä: 10

10. Millaisesta yhteistyöstä on kyse?

Vastaajien määrä: 6

- Välinevuokraus ja ohjaus
- Palkintojen lahjoitusta, yritysten mainostamista tapahtumissa, palkintoja kilpailuihin hankitaan läheisen kauppakeskuksen yrityksistä
- kaupunki/Liikuntapalvelut on vuokrannut kioskin seuralle.
- neste huoltoasemalla myydään frisbeetuotteita ja sieltä saamme myöskin sponsoritukena kilpailupalkintoja.
- ravintola sahanranta järjestää sopimuksen mukaan kisapäivinä kisalounaan ja sponsoroi joitakin palkintoja
- Kiekkojen vuokraus, reitin opastus
- Kahvio toimii toimitsijatilana+huoltotilana. kahviopalvelut.

11. Kerro lyhyesti millaisia suunnitelmia teillä on fresbeegolf -kenttiin liittyen 5 vuoden sisällä.

Vastaajien määrä: 20

- Laajennus
- -
- Laajentaa rataa 9 lisäväylällä. Radalla järjestetään myös tulevaisuudessa paljon kilpailutoimintaa. Liittonalaista kilpailutoimintaa enenevässä määrin. Lyhyempi rata koulun läheisyyteen lapsille ja nuorille
- Parantaa olemassa olevien kenttien kunnossapitoa. Estää mahdollisia haittoja, esim. puiden suojaaminen, maankulumisen vähentäminen.
- aina yritetään kehittää paremmaksi ja pelaajaystävällisemmäksi (kysellään pelaajilta mielipiteitä väylistä ja niiden toimivuudesta)
Koitamme saada käytettyä rataa kaiken määrärahan mikä on budjetoitu.
- Vaikea sanoa. Nykyiselle alueelle ei voi laajentaa, koska se on niin kivikkoinen.
- Tapahtumien lisääminen kentällä, perehdytyspäivät
- Tavoitteena olisi saada kuntaan vähintään 9-väyläinen frisbeegolfrata lisäksi kuntalaisten liikuntamahdollisuuksia
- Olemme perustamassa 2 eri reittiä Luhankaan, kunhan koulun uudisrakennus ensin valmistuu.
Todennäköisesti tämä tapahtuu 2018.
- Markkinoinnin kanavointi, alueen kokonaisvaltainen kehittäminen ml. hiihto-olosuhteet.
- Mahdollisesti korien siirtoja
- Tänä vuonna kentän heittopaikat kunnostetaan, muutama uusi väylä ja uudet viralliset korit.
- Pohditaan yhdessä harrastajien kanssa uusia kehittämissasioita.
- Piispan nykyisen fg-radan laajennus
- Pitää hyvässä käyttökunnossa
- 20-väyläinen rata, joka muutettavissa myös talvikäyttöön. Tällä hetkellä ei enää erityisiä suunnitelmia.
- Joutsan Seudun Pallo ry on rakentamassa 18 väyläistä rataa kunnan omistamalle maa-alueelle. Valmistuu näillä näkymin kesällä 2017.
Seuran yhteyshenkilö rata-asiassa on Janne Pajunen jj.pajunen@gmail.com p. 0401790666.
- Kuntamme alueelle tulossa lisää yksi kenttä.
- Palvelujen synkronointia ja indekrointia Kusiaismäen liikunta-alueen kanssa.
- Olemme rakentaneet kaikkiin neljään taajamaan 9 koriset kentät. Nyt on tavoitteena rakentaa haja-asutusalueen koulujen ympäristöön 4-5 korin radat välituyntiliikuntaan ja vähän muuhunkin

LIITE 3. YRITYKSILLE SUUNNATTU HAASTATTELU

Frisbeegolfin liiketoimintapotentiaali Keski-Suomessa -esiselvityshanke
2017

Aika:

Paikka:

Haastateltava:

Haastattelija:

1. Kuinka monta asiakasta kotikentällänne käy vuoden aikana?
 - a. Nimeä kotikenttä?
2. Kuinka monta tapahtumaa kentällä tuotetaan?
 - a. Yrityksen oma tuotanto:
 - b. yhteistyötahojen tuotanto: esim. FG seurat?
3. Kuinka paljon yrityksenne saa toimintatuloja kentällä tapahtuvasta toiminnasta vuodessa?
 - a. oma tuotanto:
 - b. yhteistyötahojen tuotanto:
4. Kuinka merkittävää frisbeegolfin liiketoiminta on yrityksenne toiminnassa tällä hetkellä?
 - a. Euromääräisesti:
 - b. %- osuutena vuosibudjetista:
5. Mitä tulee tehdä/ tapahtua, että frisbeegolf on merkittävämmässä roolissa yrityksenne liiketoiminnassa tulevaisuudessa? Kuka/ketkä voivat vaikuttaa liiketoimintapotentiaalın kasvuun?
6. Onko alueella muita toimijoita, jotka olemassaolollaan houkuttelevat frisbeegolfin harrastajia teille?
7. Määrittele keskeisimmät (5kpl) yhteistyökumppanit, joille näet olevan taloudellista merkitystä frisbeegolfista?
8. Mitä mielestäsi tulee tehdä, että frisbeegolfin liiketoiminta laajenee ja se hyödyttää laajempaa joukkoa yrityksiä?
9. Kerro lyhyesti millaisia suunnitelmia teillä on frisbeegolfiin liiketoimintapotentiaalın hyödyntämiseen liittyen 5 vuoden sisällä.

Muuta:

LIITE 4. KESKI-SUOMEN FRISBEEGOLFRADAT, TILANNE KESÄLLÄ 2017

Kunta	Kenttä	väylien määrä	luokitus
Hankasalmi	Hankasalmen frisbeegolfrata	9	B3
Hankasalmi	Lomakeskus Revontuli	9	C2
Joutsa	Huttula frisbeegolf	5	?
Joutsa	Lamminmäen tilat	9	?
Jyväskylä	Harju School DiscGolfPark	6	D1
Jyväskylä	Huhtasuo DiscGolfPark	9	?
Jyväskylä	Keljonkangas DiscGolfPark	9	BB1
Jyväskylä	Kuokkalan frisbeegolfrata	9	C3
Jyväskylä	Laajavuori DiscGolfPark	18	AA1
Jyväskylä	Ladun maja	9	C1
Jyväskylä	Mankolan koulun frisbeegolfrata	6	?
Jyväskylä	Naissaaren frisbeegolfrata	7	C1
Jyväskylä	Tuomiojärvi DiscGolfPark	9	C1
Jyväskylä	Vuorilammen frisbeegolfrata	8	C1
Jyväskylä	Vesanka DiscGolfPark	9	C1
Jyväskylä	Hiiska DG	18	AA1
Jämsä	Himos frisbeegolf	18	A1
Jämsä	Laminsuo DiscGolfPark	9	B1
Jämsä	Rantapirtti	9	B2
Jämsä	Halli Frisbeegolf	9	B1
Kannonkoski	Piispalan matkailukeskus	12	?
Karstula	Karstula Frisbeegolf	9	B2
Keuruu	Camping Nyyssänniemi	9	C1
Keuruu	Iso Kirja, ”Iso Heitto”	20	AA1
Keuruu	Iso Kirja, ”Pikku Putti”	9	C3
Keuruu	Keuruselän Liikuntapuisto	9	B2
Kinnula	Kinnulan frisbeegolf	18	AA2
Kivijärvi	Peltokankaan frisbeegolfrata	20	A1
Kuhmoinen	Kuhmoisten DiscGolfPark	18	A1
Kyyjärvi	Kyyjärvi DiscGolfPark	18	AA1
Laukaa	Laurinkylän frisbeegolfrata	9	C1
Laukaa	Multamäen leirikeskus	5	C3
Laukaa	Peurunka, Laukaa	20	A1
Laukaa	Satamanpuisto	5	D2
Laukaa	Vihtavuori	9	C2
Laukaa	Laukaa DiscGolfPark	9	B1

Kunta	Kenttä	väylien määrä	luokitus
Multia	Multia DiscGolfPark	9	BB1
Muurame	Riihivuoren frisbeegolfrata	18	A1
Muurame	Vitapolis	9	C2
Petäjävesi	Petäjäveden frisbeegolfrata	18	A3
Petäjävesi	Kettulanvuori	20	A3
Pihtipudas	Pihtipudas DiscGolfPark	18	A1
Saarijärvi	Kylpylähotelli Summassaari	9	?
Saarijärvi	Pylkönmäen frisbeegolfrata	9	C2
Saarijärvi	Kusiaismäen frisbeegolfrata	20	A2
Saarijärvi	Ahvenlampi frisbeegolf	19	A1
Toivakka	Toivakka DiscGolfPark	9	B1
Uurainen	Hirvasen koulun frisbeegolfrata	5	D2
Uurainen	Uurainen DiscGolfPark	9	B1
Viitasaari	Savivuori DiscGolfPark	18	AA1
Äänekoski	Liikuntapuiston frisbeegolfrata	18	B1

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN Julkaisuja

MYYN TI JA JAKELU
Jyväskylän ammattikorkeakoulun kirjasto
PL 207, 40101 Jyväskylä
Rajakatu 35, 40200 Jyväskylä
040 865 0801
julkaisut@jamk.fi
www.jamk.fi/julkaisut

VERKKOKAUPPA
www.tahtijulkaisut.net

jamk.fi

jamk.fi

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU

PL 207, 40101 Jyväskylä

Rajakatu 35, 40200 Jyväskylä

Puh. 020 743 8100

Faksi (014) 449 9700

www.jamk.fi

AMMATILLINEN OPETTAJAKORKEAKOULU

HYVINVOINTIYKSIKKÖ

LIIKETOIMINTAYKSIKKÖ

TEKNOLOGIAYKSIKKÖ

FRIBA – frisbeegolfin liiketoimintapotentiaali Keski-Suomessa -projektin päätavoitteena oli selvittää frisbeegolfin liiketoimintapotentiaali ja tulevia kehittämiskohteita. Tämä julkaisu on käytännöllinen loppuraportti Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän yliopiston yhteisprojektista, joka sai tukea Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) Keski-Suomen Liiton kautta.

Tässä julkaisussa lähestytään frisbeegolfin liiketoimintapotentiaalia eri näkökulmista; harrastajien tarpeista, kuntien kenttätarjonnasta, matkailuyrittäjien ja frisbeegolfseurojen palveluista sekä teknologian mahdollisuuksista. Julkaisun lopuksi esitetään tulevia kehittämisajatuksia. Julkaisu avaa lukijoilleen uusia näkökulmia ja myös ratkaisumalleja toimijoiden väliselle yhteistyölle.

ISBN 978-951-830-465-7

9 789518 304657 >